

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA V OSTRAVĚ
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Investiční akce dobrovolného svazku obcí

Investment Activities of Voluntary Association of Municipalities

Student: Eva Pernická

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2012

Zadání bakalářské práce

Student: **Eva Pernická**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Investiční akce dobrovolného svazku obcí**
Investment Activities of Voluntary Association of Municipalities

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Charakteristika a fungování obcí a formy jejich spolupráce
 3. Dobrovolné svazky obcí
 4. Financování vybrané investiční akce svazku obcí
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9.
PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing.Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně příloh vypracovala samostatně a že jsem všechny použité informační zdroje uvedla v seznamu použité literatury.

V Ostravě dne 10. května 2012

.....
Eva Pernická

Obsah

1. ÚVOD	2
2. CHARAKTERISTIKA A FUNGOVÁNÍ OBCÍ A FORMY JEJICH SPOLUPRÁCE	4
2.1. Obecná charakteristika obce	4
2.2. Samostatná a přenesená působnost obce	8
2.3. Právní předpisy obce	10
2.4. Orgány obce	12
2.4.1. Volené orgány obce	12
2.4.2. Vedení obce	13
2.4.3. Iniciativní a kontrolní orgány obce	15
2.5. Spolupráce mezi obcemi	16
3. DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ	19
3.1. Charakteristika dobrovolného svazku obcí	19
3.2. Orgány dobrovolného svazku obcí	21
3.2.1. Aktéři dobrovolného svazku obcí	22
3.3. Předmět činnosti dobrovolných svazků obcí	23
3.4. Hospodaření dobrovolných svazků obcí a jejich rozpočet	24
3.4.1. Rozpočtový výhled, rozpočtová skladba a rozpočtové provizorium	25
3.4.2. Závěrečný účet a přezkoumání hospodaření dobrovolného svazku obcí	26
3.4.3. Majetek dobrovolných svazků obcí	27
3.5. Financování projektů dobrovolného svazku obcí	28
3.5.1. Financování prostřednictvím krajů	30
3.5.2. Financování prostřednictvím programů ministerstev	31
3.5.3. Financování prostřednictvím programů Evropské Unie	33
3.5.4. Dobrovolné svazky obcí a operační programy	36
4. FINANCOVÁNÍ VYBRANÉ INVESTIČNÍ AKCE SVAZKU OBCÍ	38
4.1. Dobrovolný svazek obcí Vsetínsko – Horní Vsacko	38
4.2. Hospodaření dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko	40
4.3. Příjmy a výdaje za období 2007 – 2011	42
4.4. Investiční akce svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko „Cyklotezka Bečva“	48
4.5. Finanční náklady na vybudování Cyklotezky Bečva	52
4.6. Zhodnocení projektu	56
5. ZÁVĚR	58
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	62
SEZNAM ZKRATEK	65
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	66
SEZNAM PŘÍLOH	67
Příloha č. 1: Možnosti navazujícího rozvoje a finanční nástroje	1
Příloha č. 2: Rozpočet projektu „Cyklotezka Bečva“	2

1. ÚVOD

Česká republika je charakteristická tím, že má mnoho malých obcí, kdy se počet obyvatel pohybuje do dvou tisíc. Tyto malé obce jsou limitovány finančními prostředky, se kterými mohou hospodařit, a proto se setkávají v rámci své činnosti s různými problémy, a to nejenom v ekonomické sféře, tedy při zajišťování ekonomického rozvoje svého území, ale také při péči o své obyvatele a jejich spokojený život. V době, kdy je nedostatek pracovních příležitostí v malých obcích a mnoho, především mladých lidí, odchází z malých obcí do větších lokalit, je nutné, aby obce byly schopny v rámci svého zachování zabezpečit základní služby a vyžití pro své obyvatele. Obce, resp. jeho vedení, pokud mu záleží na spokojenosti obyvatelstva, hledají možnosti jak finančně přispět do obecní pokladny, aby obyvatele byli spokojeni, měli v obci pracovní příležitosti a vyžití a v obcích zůstávali trvale žít. Z tohoto důvodu dochází ke spolupráci mezi jednotlivými obcemi, především v případech investičních akcí, které jsou pro obce důležité, ať již z pohledu nutnosti nebo z pohledu pohodlí a spokojenosti. Vždyť jen ten, kdo je spokojený, nemá snahu něco měnit. I když se zde samozřejmě nabízí otázka, co je spokojenost a zda je někdo v spokojený.

Jak již bylo řečeno, obce hledají možnosti jak zkvalitnit podmínky pro život obyvatelstva a tyto možnosti jsou mu dány zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, ve kterém jsou zakotveny některé formy spolupráce. Jedná se o smlouvu ke splnění konkrétního úkolu, kterou mohou uzavřít obce mezi sebou, např. veřejnoprávní smlouva v oblasti bezpečnosti na pozemních komunikacích a v obcích, dále dvě nebo i více obcí může založit právnickou osobu podle obchodního zákona a nejdůležitější formou spolupráce je vytvoření dobrovolného svazku obcí, kdy tato spolupráce je mezi obcemi velmi oblíbená a využívána.

Bakalářská práce je rozdělena do tří stěžejních kapitol, úvodu a závěru. Pro celkový pohled na obec je třeba znát obecnou charakteristiku obce, její postavení v rámci České republiky, její orgány, právní předpisy, kterými se řídí a které vydává, způsob hospodaření a financování, neméně důležitá je také spolupráce mezi obcemi. Důležitá je také orientace v činnosti obcí, resp. její samostatná a přenesená působnost. To vše je uvedeno v kapitole druhé, nazvané Charakteristika a fungování obcí a jejich formy spolupráce.

Třetí kapitola, nazvaná Dobrovolný svazek obcí, je zaměřena na charakteristiku dobrovolných svazků obcí, jejich orgány, předmět činnosti, podrobně je zde rozebráno hospodaření a majetek dobrovolných svazků obcí, financování jejich činnosti, které může probíhat více

způsoby. Aby dobrovolný svazek obcí mohl zajišťovat svoji činnost, musí hledat vnitřní a vnější zdroje financování. K vnitřním zdrojům patří např. vklady obcí, zdroje získané vlastní činností nebo členské příspěvky obcí, členů svazku. K vnějším zdrojům pak patří především dotace a granty, které jsou podrobně popsány v níže uvedené kapitole. Financování pak může probíhat prostřednictvím programů krajů, ministerstev a především prostřednictvím programů Evropské unie. Pro úplnost je třeba uvést, že k financování ze strany Evropské unie docházelo již před vstupem České republiky do Evropské unie, a to v rámci předstupních programů EU, a to z programů Phare, ISPA a Sapard. Po vstupu České republiky probíhá financování ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na konkrétní dobrovolný svazek obcí Valašsko – Horní Vsacko a financování její investiční akce „Cyklostezka Bečva“. V úvodu je zde popsán dobrovolný svazek jako takový, jeho charakteristika. Dále jsou zde uvedeny rozpočty dobrovolného svazku, jeho příjmy a výdaje za období posledních pěti let, tedy za období od roku 2007 do roku 2011. Velká část je věnována investiční akci dobrovolného svazku „Cyklostezka Bečva“, opět jsou zde uvedeny základní informace týkající se projektu investiční akce, její rozpočet financování atd. Pro úplnost jsou zde vysvětleny pojmy, jako jsou způsobilé výdaje či zákon o veřejných zakázkách.

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit hospodaření dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko v letech 2007 až 2011, konkrétně zjistit, zda rozpočet, který byl schválen, byl vyrovnaný, schodkový či přebytkový a zda byl splněn a z kolika procent. Dále zjistit procentní podíly jednotlivých příjmů a výdajů vůči celkovým příjmům a výdajům. **Vedlejším cílem** je pak přiblížit investiční akci tohoto dobrovolného svazku obcí, kdy se jedná o realizaci Cyklostezky Bečva v délce 31,33 km. Zde je třeba zjistit, jakým způsobem je tato akce financována, jaký je podíl vlastních zdrojů a jaký je podíl dotací. Z rozpočtu investiční akce jsou zřejmé celkové výdaje na realizaci, je nutné tedy vypočítat celkové výdaje na cyklostezku v jednotlivých obcích a také výdaje na 1 km cyklostezky.

V práci je použita metoda analýzy rozpočtů dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko v letech 2007 – 2011 a metoda srovnávací, resp. porovnávací v jednotlivých letech na straně příjmů a výdajů tohoto svazku obcí. Dalšími metodami, které byly v dané práci použity, jsou metody indukce, dedukce a syntézy.

2. CHARAKTERISTIKA A FUNGOVÁNÍ OBCÍ A FORMY JEJICH SPOLUPRÁCE

Základním tématem této kapitoly je popis základní charakteristiky obce, její fungování a formy spolupráce mezi jednotlivými obcemi. Hlavním zdrojem výše uvedených pojmů je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, (dále jen „zákon o obcích“), který bude v následujícím textu často zmiňován.¹

Zákon o obcích vychází ze zásady jednotnosti právní úpravy pro všechny obce v České republice, výjimku tvoří pouze hlavní město Praha, která má vlastní úpravu v podobě zákona o hlavním městě Praze². Tedy zákon o obcích obsahuje tradiční historickou zásadu rozdělení obcí na několik druhů dle právního postavení, kdy se liší především rozsahem výkonu státní správy. Naplňuje ústavní zásadu, že obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce a provádí právní úpravu obecního zřízení do souladu s Evropskou chartou místní samosprávy.

Dalšími zákony, které navazují na zákon o obcích, či se nějak dotýkají obecního zřízení, jsou zákon o volbách do zastupitelstev obcí³, zákon o místním referendu⁴, zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností⁵, zákon o obecní policii⁶, zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů⁷, zákon o rozpočtovém určení daní⁸ a zákon o finanční kontrole⁹. Tento výčet zákonné úpravy samosprávy obcí není úplný, jedná se pouze o zákony nejdůležitější.

2.1. Obecná charakteristika obce

Česká republika se podle zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky,

¹ Zákon 128/2000 Sb., zákon o obcích

² Zákon 131/2000 Sb., zákon o hlavním městě Praze

³ Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

a na kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. V soustavě územních samostatných celků je obec základním článkem, obce jako celky jsou v každodenním styku se svými občany.

Charakteristika základního územního samosprávného společenství občanů, tedy obce, vychází z Ústavy České republiky, z jeho ustanovení čl. 100 odst. 1. Obec je charakterizována dvěma základními znaky, kterými jsou společenství občanů, kdy toto společenství má vymezené území.

Obec je veřejnoprávní korporací, je právnickou osobou, ve své činnosti nezabezpečuje jenom svoje vlastní zájmy, ale je také povinna chránit veřejný zájem, který je určen v zákonech a jiných právních předpisech. Obec vlastní majetek, který je podstatnou složkou jejího ekonomického základu, s tímto hospodaří samostatně, avšak v souladu s příslušnými zákony.

Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel může být i **městem**, musí však splnit i další stanovená kritéria, jako např. vybavenost obce, význam obce, její kulturní a hospodářský význam atd. Výjimka z počtu obyvatel se neuděluje. Způsoby, jak se z obce může stát město, jsou tři, a to iniciativa vzejde od předsedy Poslanecké sněmovny, který si vyžádá stanovisko vlády a pak stanoví či nestanoví, že konkrétní obec je městem, druhý způsob vychází z iniciativy obce, obec se tedy na základě zdůvodněné žádosti obrátí přímo na předsedu Poslanecké sněmovny, ten po vyjádření vlády stanoví, zda obec je městem nebo žádost zamítne. Třetí způsob je takový, že vláda pověří některého svého člena, většinou ministra vnitra, aby shromažďoval požadavky obcí, zaujímal k nim stanovisko a všechny tyto žádosti obcí k určitému datu předkládal vládě. Vláda přijme ke všem žádostem obcí stanovisko a žádosti obcí, ať již s pozitivním, nebo negativním stanoviskem, předloží předsedovi Poslanecké sněmovny. Ten pak ve věci rozhodne, přičemž stanovisko vlády není pro něj závazné. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že rozhodnutí o tom, zda se obec při splnění podmínek stane městem či nikoliv, záleží jen a pouze na předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, a to po předchozím vyjádření se vlády. Právní nárok na to, aby se stala obec městem, nemá. Město je tedy vyšším typem obce. V praxi také může dojít k rozdělení nebo sloučení obcí, kdy způsob jakým se v konkrétním případě postupuje je zakotven v zákoně o obcích.¹⁰ Pro úplnost je zde nutno uvést, že městy jsou také obce, které byly městy ke dni nabytí účinnosti zákona o obcích, a to i v případě, že nesplňují podmínku potřebného

¹⁰ Zákon 128/2000 Sb., zákon o obcích

počtu obyvatel. Vzhledem k dřívějšímu, poměrně liberálnímu přístupu k určování obcí městy, je v České republice řada měst, která nesplňují základní podmínku, tj. 3 000 obyvatel. Tato města zůstávají i nadále zachována. Rozdíl mezi obcí a městem prakticky není. Obě mají stejná postavení, stejná práva a povinnosti, řídí se stejnými zákony, z hlediska hospodaření mají stejné podmínky.

Speciální postavení mezi městy mají města se zvláštním postavením, tzv. **statutární města**. V České republice je statutárním městem město, které má právo si svoji správu organizovat podle základní městské vyhlášky, která se označuje jako statut města. Statutární města se na rozdíl od ostatních měst, obcí a městysů mohou členit na dílčí samosprávné části, jež jsou vymezeny právě ve statutu dotčeného statutárního města.¹¹ Zákon obsahuje taxativní výčet těchto měst. V současné době jich je 26, kdy města Jablonec nad Nisou a Prostějov byla mezi statutární města zařazena dne 12. března 2012.¹² Statut má být vydán, jak již bylo výše uvedeno, formou obecně závazné vyhlášky, ze které je zřejmé uspořádání vnitřních poměrů ve věcech správy města patřících do samostatné působnosti obce. Náležitosti statutu jsou taxativně uvedeny v zákonu o obcích.

Zvláštní postavení má také **hlavní město Praha**. Její postavení je dáno zákonem, jak již bylo výše uvedeno, kdy tento zákon upravuje postavení hlavního města Prahy jako hlavního města České republiky, kraje, obce a dále postavení městských částí.¹³

Obec může k plnění svých úkolů ve své pravomoci zřizovat **příspěvkové organizace** jako právnické osoby, obchodní společnosti, obecně prospěšné společnosti, zřizovat vlastní **organizační složky** jako svá zařízení bez právní subjektivity. Obec se dále může spolu s jinými osobami stát účastníkem na činnostech jiných osob, zejména obchodních společností, nebo obecně prospěšných společností, na jejichž činnosti se podílí svým majetkem, včetně peněžních prostředků. Zřizování právnických osob a organizačních složek obcí je v podstatě využíváním majetku obce. Obec nemůže zakládat všechny obchodní společnosti, ale pouze akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným.

Jedním ze dvou základních znaků každé obce jsou jeho **občané**, občanem může být pouze fyzická osoba, která je státním občanem České republiky, je v obci hlášena k trvalému pobytu, z tohoto vyplývá, že občanem nemůže být cizinec nebo osoba, které bylo uděleno

¹¹ [http:// www.mvcr.cz](http://www.mvcr.cz)

¹² <http://www.sbirka.cz/POSL4TYD/NOVE/12-072.htm>

¹³ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze

čestné občanství, ale nemá v obci trvalý pobyt. Po přihlášení k trvalému pobytu v dané obci se osoba stává občanem, neznamená to však, že by se měla v této obci stále zdržovat. Občanem obce je i novorozenec, který splňuje výše uvedené podmínky. Občanem obce však není osoba, která v obci jen bydlí, je pouze součástí obyvatelstva obce, nemá práva a povinnosti vůči dané obci. Výjimku však tvoří fyzická osoba, která vlastní v obci nemovitost, a i když zde není hlášena k trvalému pobytu a není občanem České republiky, může, mimo jiné, vyjadřovat na zasedání zastupitelstva obce své stanovisko, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce nebo požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti obce nebo podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty. Jedinou podmínkou, která musí být splněna, je podmínka dosažení plnoletosti. Avšak v případě, že nemovitost v obci vlastní právnická osoba, její představitelé tato oprávnění nemají.

Zákon o obcích taxativně vymezuje **práva občana obce**, který dosáhl 18. let věku. Jedná se o aktivní a pasivní volební právo, pokud jde o volbu do zastupitelstva obce, tedy občan může volit a být volen do zastupitelstva obce a dalším významným právem je hlasovat v místním referendu. Mimo těchto dvou uvedených základních práv se může vyjadřovat k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce, nahlížet do schváleného rozpočtu a do závěrečného účtu, iniciativně zasahovat do dění v obci tím, že mohou požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce, atd. Kromě těchto oprávnění má nejen občan obce, ale každý v souladu s čl. 18 Listiny základních práv a svobod právo obracet se peticí ve veřejném nebo jiném společenském zájmu na obec a její orgány.¹⁴

Jak již bylo výše uvedeno, obec je charakterizována dvěma základními znaky, kterými jsou občané a území. Každá část **území** České republiky je součástí území některé obce, území obce je vymezeno jedním, nebo více katastrálními územími. Součástí obcí však nejsou tzv. vojenské újezdy Boletice, Brdy, Březina, Hradiště a Libavá. V oblasti přenesené působnosti, výkon státní správy zde zabezpečuje újezdní úřad, pokud jde o samostatnou působnost, nemají v těchto prostorech jejich obyvatelé právo na samosprávu a nevolí tedy zastupitelstvo obce.

¹⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

2.2. Samostatná a přenesená působnost obce

V České republice existuje smíšený model územní samosprávy, což je spojení výkonu samosprávných činností s výkonem činností státní správy. Pro výkon přenesené působnosti obce I. stupně je územní působnost dána hranicemi obcí, u obcí s pověřeným obecním úřadem i obcí s rozšířenou působností je dána vyhláškou Ministerstva vnitra.

Samostatnou působnost obce zaručuje Ústava České republiky¹⁵. Podrobně je jí věnována Hlava II zákona o obcích, kde je v ustanovení § 35 odst. 1 uvedeno, že do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Obec v samostatné působnosti ve svém obvodu pečuje o vytváření podmínek pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde zejména o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Konkrétně do samostatné působnosti patří činnosti taxativně svěřené do pravomoci zastupitelstva a rady. Obec může pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat organizační složky obce a právnické osoby. Obec může zřizovat také obecní policii (zákon o obecní policii). Právní předpis, který obec vydává, v rámci samostatné působnosti se nazývá „obecně závazná vyhláška“. Obec jedná při výkonu samostatné působnosti svým vlastním jménem a na vlastní účet a nepodléhá žádnému nadřízenému orgánu. Samostatnost obce při správě jejích záležitostí nemůže být absolutní. I obec musí respektovat principy vyjádřené celospolečenskými právními normami¹⁶.

Přenesenou působnost je možno definovat jako plnění úkolů pro někoho jiného. V případě obce se jedná o stát, protože právě ten úkoly na obec přenáší, a to formou zákona. Činí tak z důvodu, protože obce jsou nejbližší občanům a mohou se tak podílet na některých úkolech státní správy. Jedná se tedy o přenesený výkon státní správy. Jedná se např. o výkon státní správy na úseku školství, dopravy a silničního hospodaření, obrany státu, všeobecné vnitřní správy, energetiky kultury atd. V některých případech vykonávají obce státní správu i pro jiné obce. Obce obdrží ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti.

¹⁵ Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

¹⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

Podle míry přenesení státní správy jsou obce rozděleny do tří kategorií. Za obce s pověřením **I. stupně** jsou označovány obce, na něž je přenesen základní výkon státní správy. Obce s pověřeným obecním úřadem jsou označovány za obce s pověřením **II. stupně** přenesené působnosti, a obce s rozšířenou působností jsou označovány za obce s pověřením **III. stupně** přenesené působnosti.

Mezi obcemi I. a II. stupně máme ještě dvě specifické skupiny obcí, kterým je svěřen pouze základní rozsah státní správy, ale navíc je jim svěřen úřad **matriční**¹⁷ a obce, jejichž obecní úřady vykonávají mimo základní rozsah státní správy také funkci **stavebních úřadů**. Z tohoto vyplývá, že matriční a stavební úřady jsou občanům výrazně dostupnější než pověřené obecní úřady, což je vzhledem k frekvenci jejich potřeby velmi výhodné.

Pro úplnost je třeba dodat, že v rámci reformy veřejné správy máme ještě dvě skupiny obcí, a to obce provádějící **vidimaci a legalizaci** a obce s **pracovišti Czech POINT**.¹⁸

Tab. 2.1. Základní dělení obcí podle rozsahu přenesené působnosti

Typ obce	Počet obcí
obce se základním rozsahem přenesené působnosti	6 246
obce s pověřeným obecním úřadem	388
obce s rozšířenou působností	205
obce s matričním úřadem	1 230
obce se stavebním úřadem	618
obce provádějící vidimaci a legalizaci	3 910
obce s pracovišti Czech POINT	5 717

Zdroj: www.mvcr.cz, vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce je uvedeno základní dělení obcí podle rozsahu přenesené působnosti. Je zřejmé, že většina obcí má již zřízeno pracoviště Czech POINT¹⁹, na kterém občan může získat a ověřit data z veřejných i neveřejných informačních systémů. Jedná se např. o výpisy z katastru nemovitostí, výpisy z obchodního rejstříku, výpis z bodového hodnocení řidiče, výpis z rejstříku trestů nebo zde může požádat o zřízení datové schránky, přidat pověřenou osobu, zneplatnit přístupové údaje či znepřístupnit datovou schránku.

¹⁷ Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení

¹⁸ www.mvcr.cz

¹⁹ Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál, tedy Czech POINT je projektem, jehož cílem je zredukovat přílišnou byrokracii ve vztahu občan – veřejná správa. Slouží jako asistované místo výkonu veřejné správy, umožňující komunikaci se státem prostřednictvím jednoho místa tak, aby „obíhala data ne občan“

Z níže uvedené tabulky je zřejmé rozdělení obcí podle skutečně vykonávaného rozsahu přenesené působnosti.

Tab. 2.2. Rozdělení obcí podle skutečně vykonávaného rozsahu přenesené působnosti

Úroveň přenesené působnosti	Počet obcí
obec I. typu	409
obec I. typu + vidimace a legalizace	123
obec I. typu + stavební úřad	1
obec I. typu + stavební úřad + vidimace a legalizace	1
obec I. typu + Czech POINT	1 930
obec I. typu + Czech POINT+ vidimace a legalizace	2 542
obec I. typu + Czech POINT + matriční úřad + vidimace a legalizace	623
obec I. typu + Czech POINT + stavební úřad	1
obec I. typu + Czech POINT + stavební úřad + vidimace a legalizace	8
obec I. typu + Czech POINT + matriční úřad + stavební úřad+vidimace a legalizace	219
obec I. typu + Czech POINT + stavební úřad + vidimace a legalizace + POÚ	1
obec I. typu + Czech POINT + matriční úřad + stavební úřad + vidimace a legalizace + POÚ	182
obec I. typu + Czech POINT + matriční úřad + stavební úřad + vidimace a legalizace + POÚ + ORP	201
obec I. typu + Czech POINT + stavební úřad + vidimace a legalizace + POÚ + ORP	4
Praha	1
celkem	6 246

Zdroj: www.mvcr.cz , vlastní zpracování

Pověřená obec může z vlastní vůle přenést sobě přidělenou státní správu veřejnoprávní smlouvou na obec jinou. Základní státní správa může být obci odňata a přenesena na jinou obec také rozhodnutím krajského úřadu z důvodu neschopnosti obce zabezpečit její řádný výkon.²⁰

Metodickou a odbornou pomoc ve věcech přenesené působnosti vykonává vůči orgánům obcí krajský úřad. Za výkon přenesené působnosti odpovídá obec státu.

2.3. Právní předpisy obce

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb.,²¹ přiznává obcím právo stanovit závazná pravidla chování fyzických a právnických osob,

²⁰ § 65 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ Zákon č. 347/1997, Ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků

tzn. vydávat právní předpisy. Na tuto úpravu pak navazuje úprava vydávání právních předpisů obcemi v zákoně o obcích. Právní předpisy vydávané obcemi jsou právní akty, jsou obecně závazné, platí jen na území obce, která je vydala. V samostatné působnosti obec vydává **obecně závazné vyhlášky**, kdy toto vyplývá z článku 104 odst. 3 Ústavy, v přenesené působnosti pak obec vydává **nařízení obce**, kdy toto vyplývá z článku 79 odst. 3 Ústavy. Právní předpisy územních samosprávných celků patří mezi právní předpisy podzákonné. Věcná, územní a osobní působnost právních předpisů obcí nemůže překročit meze věcné, územní a osobní působnosti daného územního samosprávného celku.

Obecně závazné vyhlášky zavazují všechny subjekty v daném území, což jsou jak fyzické, tak i právnické osoby. Obecně závazné vyhlášky mají obecnou povahu a vztahují se vždy na celou skupinu případů stejného druhu a neurčitého počtu, jsou schvalovány zastupitelstvem obce.

Nařízení obce jsou vydávány ve věcech, ve kterých obec vykonávají státní správu. Obce mohou tato nařízení vydávat jen v případech, kdy jsou k tomu výslovně zmocněny zákonem. Jsou schvalovány radou obce, v případě, že v obci není zřízena rada obce, schvaluje nařízení obce její zastupitelstvo²².

Pro obecně závazné vyhlášky i pro nařízení jsou stanovena stejná pravidla, pokud jde o způsob jejich vyhlášení, jejich platnost a účinnost. Vyhlášují se tak, že se vyvěsí na úřední desce obecního úřadu té obce, která je vydala, na dobu 15 dnů, kdy toto je podmínkou platnosti obecně závazné vyhlášky nebo nařízení. V případě, že není v obecně závazné vyhlášce nebo nařízení uveden pozdější počátek účinnosti, nabývá předpis účinnosti patnáctým dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, tedy po vyvěšení na úřední desce obecního úřadu. Za porušení právního předpisu obce lze uložit sankci, která se ukládá správním rozhodnutím. Proti takovému rozhodnutí je přípustné odvolání.

Obec je podle zákona o obcích povinna vést evidenci právních předpisů, které vydala. Tato evidence obsahuje číslo a název právního předpisu, datum jeho schválení, datum nabytí jeho platnosti a účinnosti, popř. datum pozbytí jeho platnosti. Právní předpisy obce a jejich evidence musí být každému přístupny u obecního úřadu v obci, která toto nařízení či vyhlášku

²² Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

vydala. Nařízení, která vydala obec s rozšířenou působností, musí být každému přístupna u všech obecních úřadů, které jsou v jejím správním obvodu.²³

2.4. Orgány obce

Obec, jak při výkonu samosprávy, tak i při výkonu přenesené správy je spravována svými orgány. Tyto orgány jsou uzákoněny v zákoně o obcích v Hlavě IV. Orgány obce se člení na **volené, výkonné, poradní a kontrolní**. Jsou jimi zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, popř. primátor, obecní úřad, popř. magistrát a zvláštní orgány obce, kterými jsou výbory a komise.

2.4.1. Volené orgány obce

K nejdůležitějšímu volenému orgánu obce patří zastupitelstvo obce, ze kterého je následně zvolena rada obce.

Zastupitelstvo obce je jediný z orgánů obce, který je ústavně zakotven, spravuje tedy obec samostatně podle čl. 101 odst. 1 Ústavy. Je nejvyšším samosprávným orgánem. Ústava stanoví jak jeho název, počet členů, tak i délku volebního období. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce. Zastupitelstvo se skládá ze členů zastupitelstva. Volby do zastupitelstva obce se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, tajným hlasováním podle zásad poměrného zastoupení. Člen zastupitelstva obce je funkcí veřejnou. Člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce řadu práv a povinností.

Zasedání zastupitelstva obce se konají v územním obvodu obce, dle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání svolává a řídí starosta. Zasedání je veřejné, obecní úřad informuje o době a místě konání a navrženém programu na úřední desce, a to minimálně 7 dnů před konáním. Zastupitelstvo je schopno se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jeho členů. Zastupitelstvo obce vydává jednací řád zastupitelstva, rozhoduje o věcech, které patří do samostatné působnosti obce a o věcech, které jsou zastupitelstvu obce vyhrazeny. O průběhu jednání se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé zápisu. Mandát člena zastupitelstva obce zaniká prvním dnem voleb do nového zastupitelstva, odmítnutím složení slibu, složením slibu s výhradou, rezignací,

²³ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

úmrtím. Ministerstvo vnitra má povinnost ze zákonem stanovených podmínek zastupitelstvo obce rozpustit.

Rada obce je výkonným orgánem obce v samostatné působnosti, za svou činnost je odpovědná zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti rozhoduje jen v případě, pokud tak stanoví zákon, vydává nařízení. Rada se nevolí v obcích, kde počet členů zastupitelstva je menší než 15. V těchto obcích vykonává její pravomoc starosta s výjimkou pravomocí, které jsou vyhrazeny zastupitelstvu. Členové rady se volí z řad zastupitelů, počet členů musí být lichý, musí mít nejméně 5 a nejvýše 11 členů. Členy rady jsou starosta, místostarostové a další členové rady. Rada se ke svým jednáním schází dle potřeby, její jednání je neveřejné. Rada obce vydává svůj jednací řád, je schopna se usnášet v případě, že je přítomna nadpoloviční většina všech členů, k platnému usnesení je potřeba souhlas nadpoloviční většiny všech členů. Z jednání je nutné pořídit zápis, který podepisuje starosta, místostarosta nebo jiný radní. Zápis není veřejný, mohou do něj nahlížet pouze členové zastupitelstva obce. Působnost rady je stanovena zákonem.

2.4.2. Vedení obce

K vedení obce, resp. obecního úřadu patří starosta a místostarostové, kteří jsou voleni z řad zastupitelů obce. K vedení patří také tajemník úřadu, který je vlastně jakýmsi ředitelem úřadu. Tajemník však není voleným orgánem, nýbrž úředníkem, který je do funkce jmenován starostou na základě výběrového řízení a po následném souhlasu ředitele krajského úřadu.

Starosta na rozdíl od zastupitelstva obce, není v ústavním pořádku České republiky zakotven a jeho existenci předpokládá až zákon o obcích. Starosta je volen členy zastupitelstva, kteří jej volí ze svých řad, je na zvažení zastupitelstva, zda tato volba je veřejná nebo tajná. Ke zvolení starosty je potřebný souhlas nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce. Starosta musí být občanem České republiky a za výkon své funkce je odpovědný zastupitelstvu obce, zastupuje obec navenek, je jejím výkonným orgánem, v přenesené působnosti je řídicím a kontrolním orgánem. Svolává a řídí jednání rady a zastupitelstva. Jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu, po souhlasu ředitele krajského úřadu. Má řadu práv a povinností, které jsou vymezeny v zákoně o obcích, mimo jiné podepisuje právní předpisy obce, plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele, může svěřit komisi výkon přenesené působnosti, odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce. Starostu v době jeho nepřítomnosti zastupuje **místostarosta**. Doba, po kterou bude zastupitel

obce vykonávat funkci starosty, není stanovena. Jeho funkce může být ukončena téměř kdykoliv. Může ji ukončit sám, na základě svého rozhodnutí, nebo může být odvolán z nějakého důvodu zastupitelstvem obce. Ve smyslu občanského zákoníku je starosta statutárním orgánem a představuje svými právními úkony vůli zastupitelstva nebo rady obce.

Starostu obce zastupuje **místostarosta**, ve statutárním městě primátora **náměstek primátora**. Způsob volby místostarosty je stejný jako volba starosty, stejné jsou i jeho požadavky na volitelnost do funkce, tzn., že musí být členem rady obce. Rozdíl je pouze v tom, že starosta může být zvolen vždy pouze jeden, místostarostů naopak může být voleno více. Možnost zvolit více místostarostů je využívána ve větších obcích, mohou jim být svěřeny úkoly v samostatné působnosti. Vždy jeden z nich je určen k zastupování starosty v době jeho nepřítomnosti, kdy má všechna jeho oprávnění, a může tedy přijímat rozhodnutí. V oblasti samostatné působnosti je místostarosta odpovědný pouze zastupitelstvu obce, není tedy podřízen starostovi, ale v rámci obecního úřadu, je starosta místostarostovi nadřízen.

Funkce **tajemníka** se povinně zřizuje v obcích s pověřeným obecním úřadem a v obcích s rozšířenou působností. Tajemník je zaměstnanec úřadu, je odpovědný starostovi za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti. Tajemníka jmenuje a odvolává starosta po předchozím souhlasu ředitele krajského úřadu a na základě výběrového řízení. Pokud není funkce tajemníka zřízena, plní jeho úkoly starosta. Tajemník je ředitelem obecního úřadu, zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce, plní úkoly uložené mu zastupitelstvem obce, radou obce nebo starostou, vydává spisový řád, skartační řád a pracovní řád obecního úřadu a další vnitřní směrnice obecního úřadu, nevydává-li je rada obce. Tajemník se účastní zasedání zastupitelstva a rady obce. Při těchto zasedáních má poradní hlas. Tajemník obecního úřadu nesmí vykonávat funkce v politických stranách a v politických hnutích²⁴.

Dalším výkonným orgánem je **obecní úřad**, který vykonává administrativně organizační činnosti v samostatné i přenesené působnosti. V samostatné působnosti to znamená, že plní úkoly, které mu byly uloženy zastupitelstvem nebo radou obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. V souvislosti s přenesenou působností jde o přenesenou působnost stanovenou zvláštními zákony, jedná se např. o oblast školství, dopravy a silničního hospodářství, stavebního odboru aj. Sídlem obce je adresa obecního úřadu. V čele obecního

²⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

úřadu stojí starosta, dále jej tvoří místostarostové, tajemník obecního úřadu, který je ředitelem obecního úřadu a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Obecní úřad je členěn na jednotlivé organizační složky: odbory a oddělení (pododborny, pododdělení), které jsou zřizeny radou obce jako výkonné orgány. Práci zaměstnanců jednotlivých odborů řídí příslušný vedoucí odboru. K zabezpečení úkolů vedení obce, vedoucích odborů, zaměstnanců obce jsou vydávány vnitřní normy, směrnice, sdělení. Tyto upravují základní vztahy a kompetence, lze jimi uložit konkrétní úkoly.

2.4.3. Iniciativní a kontrolní orgány obce

Zastupitelstvo obce a rada obce ve své samostatné působnosti zřizují výbory a komise, které jsou jejich iniciativními, kontrolními a poradními orgány. Pro jejich činnost jsou důležitými pomocníky.²⁵

Jak již tedy bylo výše uvedeno, zastupitelstvo obce ve své samostatné působnosti může zřizovat **výbory**, které jsou iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce. Povinně musí zřídit **finanční výbor**, který provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, a plní další úkoly, kterými je pověřil zastupitelstvo obce a **kontrolní výbor**, který kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce. Výbory musí mít minimálně 3 členy. Jaké další výbory zastupitelství zřídí je jen jeho věcí. Výjimku tvoří pouze povinnost zřídit **výbor pro národnostní menšiny**, kdy tato povinnost nastává v případě, že podle posledního sčítání lidu se alespoň 10 % občanů hlásilo k jiné národnosti nežli k české. Tento podíl by měli tvořit příslušníci jedné národnosti, nikoliv různých národností. Tato komise je zřízena pouze jedna, v případě, že se v obci nachází více národnostních menšin, jsou tyto zastoupeny v této komisi. Výbory plní úkoly, kterými je pověřuje zastupitelstvo, ze své činnosti se mu zodpovídají. Počet členů je vždy lichý, předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva. Výbory se scházejí dle potřeby, jejich funkční období je vždy totožné s funkčním obdobím zastupitelstva. Předpokládá se, že výbory budou plnit především operativní úkoly na úsecích, pro které byly zřizeny.

Rada obce může zřizovat **komise**, které jsou jejími iniciativními a poradními orgány v rámci samostatné působnosti obce. Jsou jí také zodpovědné ze své činnosti. Počet členů

²⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

stanovuje rada, předseda komise nemusí být členem zastupitelstva obce. Výjimku tvoří komise povodňová, která je zřízena na základě zvláštního zákona. Jejím předsedou je vždy starosta obce.²⁶ V rámci přenesené působnosti obce jsou výkonnými orgány na svěřeném úseku činnosti, zodpovídají se starostovi. V tomto případě musí předseda komise prokázat odbornou způsobilost.

2.5. Spolupráce mezi obcemi

Důvody obecní spolupráce mají především charakter účelový, spočívající ve spojení jednotlivých obcí s cílem zabezpečovat potřeby svěřené obci ze zákona o obcích v rámci samostatné působnosti. Obce v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečují v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Pokud realizace potřeb přesahuje možnosti obce z důvodu, například propojení infrastruktury (technické, sociální, ekonomické) nebo realizace společných projektů, navazují obce účelovou spoluprací s cílem:

- zabezpečit investiční akce přesahující možnosti obce jedné, případně takové akce, které se realizují na katastrálních územích více obcí (vodovody, kanalizace, čistírny odpadních vod, plynofikace, dopravní obslužnost např. v rámci daného integrovaného dopravního systému, odpadové hospodářství, koordinace územního planu, společné řešení místních informačních sítí apod.), případně,
- podílet se na projektech, které souvisí s rozvojovými aktivitami regionu či mikroregionů a mají významný efekt například pro zaměstnanost a vzdělanost občanů a s tím související zvyšování konkurenceschopnosti regionu (viz Prvky a náměty Lisabonské strategie).²⁷

Zákon o obcích zná v rámci samostatné působnosti **tři formy spolupráce mezi obcemi**. Jedná se o spolupráci na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu, spolupráci

²⁶ Ustanovení § 78 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

²⁷ GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9, s. 13-14.

na základě vytvoření dobrovolného svazku obcí a založením právnických osob podle obchodního zákoníku²⁸ dvěma nebo více obcemi.

Obce **smlouvu ke splnění konkrétního úkolu** uzavírají na dobu určitou nebo na dobu neurčitou, a to podle charakteru úkolu nebo zájmů obce. Smlouva musí být písemná a musí být předem schválena zastupitelstvy zúčastněných obcí, jinak by byla neplatná. Na smlouvě musí být obsažena doložka o tom, kdy které zastupitelstvo tuto smlouvu schválilo. Smlouvy musí obsahovat zákonem stanovené náležitosti, kterými jsou označení účastníků smlouvy, vymezení předmětu smlouvy a jeho rozsahu, práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy, způsob využití stavby po jejím dokončení, je-li stavba předmětem smlouvy.

V případě, že obce získají výkonem společné činnosti na základě podepsané a platné smlouvy majetek, tak tento se stává spoluvlastnictvím všech účastníků smlouvy, ale jen v případě, že není ve smlouvě stanoveno jinak. Podíly na majetku jsou stejné, tak jako jsou stejné závazky vůči třetím osobám, jinak to může být jen v případě, že je to stanoveno ve smlouvě.

Jak již bylo výše uvedeno, dvě nebo více obcí mohou spolupracovat v případě založení **právnických osob podle obchodního zákoníku**, v souvislosti se zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů²⁹. V případě, že k takovéto spolupráci dojde a právnická osoba bude založena, veškerá činnost se řídí podle obchodního zákoníku.

Nejvyšší formou spolupráce mezi obcemi je **dobrovolný svazek obcí**. Tato problematika je podrobně popsána v kapitole třetí, kde je mimo jiné uvedena základní charakteristika svazku, předmět činnosti, hospodaření, majetek, financování aj.

Mimo výše uvedené tři základní spolupráce mezi obcemi, dochází k dalším spolupracím, a to s **právnickými a fyzickými osobami**, kdy k této spolupráci dochází podle občanského zákoníku.

Obcím je umožněno spolupracovat i s **obcemi jiných států** a mohou být i členy **mezinárodních sdružení místních orgánů**, totéž je umožněno i dobrovolným svazkům obcí. Předmětem spolupráce obcí s obcemi jiných států může být výměna zkušeností, vzájemná pomoc při živelných pohromách, při pořádání sportovních, kulturních akcí apod. Zatímco u spolupráce dobrovolných svazků obcí zákon vyžaduje vždy uzavření smlouvy o vzájemné

²⁸ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

²⁹ Zákon 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

spolupráci, není tato podmínka vyžadována u spolupráce obcí s obcemi jiných států. To znamená, že zákon ponechává na vůli obcím, zda přistoupí k uzavření smlouvy či zda se spolupráce uskuteční neformálně, zpravidla v podobě vzájemných styků a jednání. Obce by však měly dát přednost smluvním vztahům, které do vzájemné spolupráce vnášejí určitý řád, cíle a stabilitu ve vzájemných vztazích.

Přeshraniční spolupráce obcí a měst se rozvíjí v rámci tzv. **euoregionů**. Jejich cílem je překonávat hranice a postupně snížit význam státních hranic na úroveň správního členění s pozitivně stimulujícím účinkem na spolupráci. Pro existenci euoregionů, s výjimkou některých chart Rady Evropy, neexistuje právní opora.³⁰

Euroregiony v České republice zpravidla fungují jako zájmová sdružení právnických osob (s právní subjektivitou) nebo jako sdružení subjektů vzniklé na základě smlouvy (bez právní subjektivity). Vytváří takové organizační struktury, které jsou potřebné k naplnění cílů (nepřímo také odrazí aktivitu euoregionu). Některé euoregiony působí pouze jako servisní a poradní místo a jiné naopak vytváří rozsáhlé pracovní skupiny, které se pravidelně schází a řeší aktuální problémy nebo přímo i vytváří dotační programy a provádějí jejich administraci.

Spolupráce vzniká na územích, kde existuje určitá kulturní a hospodářská spojitost překračující státní hranice, mnohdy dána historicky. Jejím cílem je zlepšování životních podmínek místního obyvatelstva – zejména sociální oblasti, kultury, hospodářství a infrastruktury. Hlavním motivem vzniklých sdružení je tedy snaha o odstraňování nerovností a postupné vyrovnávání ekonomického i sociálního rozvoje na obou stranách hranice.³¹

³⁰ GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9, s. 41.

³¹ GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9, s. 41.

3. DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ

Dobrovolný svazek obcí se řídí stejnou legislativou jako obce, které jsou jeho zakladateli. Je pro něj platný zákon č. 128/2000 Sb. o obcích a zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Registraci a případný zánik řídí zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Na rozdíl od obce, dobrovolný svazek nevykonává přenesenou působnost státní správy, ale pouze působnost samostatnou.

3.1. Charakteristika dobrovolného svazku obcí

Nejvyšší formou spolupráce mezi obcemi je **dobrovolný svazek obcí**, je základní a nejtypičtější formou spolupráce obcí v České republice. Členem dobrovolného svazku obcí mohou být jenom obce, právnické či fyzické osoby členy těchto svazků být nemohou. Dobrovolné svazky obcí jsou zakládány především z důvodu prosazování společných zájmů a vykonávání záležitostí v samostatné působnosti obce, svazek může být založen jako jednoúčelový nebo také víceúčelový. Jednotlivé svazky se od sebe liší, a to především svou náplní spolupráce.

Dobrovolný svazek obcí je možné založit pouze na základě písemné smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Smlouva musí obsahovat označení účastníků smlouvy, vymezení předmětu smlouvy a jeho rozsahu, práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy, způsob využití stavby po jejím dokončení, je-li stavba předmětem smlouvy, způsob odstoupení účastníků od smlouvy a vypořádání části jejich majetku.

Přílohou smlouvy o vytvoření svazku obcí jsou stanovy, které mimo jiné obsahují název a sídlo členů, název a sídlo svazku obcí a předmět jeho činnosti, orgány, způsob jejich ustavování, jejich působnost a způsob rozhodování, majetek členů, který vkládají do svazku obcí, zdroje příjmů svazku obcí, práva a povinnosti členů, způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty, podmínky přistoupení a vystoupení ze svazku obcí, včetně vypořádání majetku, obsah a rozsah kontroly svazku obcí těmi obcemi, které jej vytvořily.

Výše uvedenou smlouvu musí schválit zastupitelstva všech obcí, které chtějí být členy tohoto svazku. Dnem účinnosti je pak přijetí jejího návrhu všemi zúčastněnými obcemi³².

³² Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

Dobrovolný svazek obcí je tedy optimální formou dlouhodobé a víceúčelové formy spolupráce mezi obcemi, která je nejvýznamnější z hlediska hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje obcí.³³ Jedná se tedy o pořádání různých akcí pro obyvatele členských obcí, ale především jsou zakládány za účelem společných investičních akcí obcí, jako je např. vybudování kanalizace, plynofikace v obcích, budování cyklostezek, kdy v rámci jedné obce by díky finanční náročnosti tato realizace nebyla možná.

V roce 2011 bylo v České republice evidováno 747 dobrovolných svazků obcí. V roce 2001, kdy tato spolupráce začala být využívána a především podporována, bylo evidováno 429 dobrovolných svazků obcí³⁴. Počet v roce 2011 tak vzrostl o 318 dobrovolných svazků obcí, což je po přepočtu o 74,12 % více.

Tab. 3.1. Počet dobrovolných svazků obcí v roce 2001 a v roce 2011

KRAJ	K 31. 12. 2001	K 31. 12. 2011	ROZDÍL
CZ010 – HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	0	0	0
CZ020 - STŘEDOČESKÝ KRAJ	85	122	+ 37
CZ031 - JIHOČESKÝ KRAJ	26	51	+ 25
CZ032 - PLZEŇSKÝ KRAJ	36	47	+ 11
CZ041 - KARLOVARSKÝ KRAJ	3	16	+ 13
CZ042 - ÚSTECKÝ KRAJ	22	36	+ 14
CZ051 - LIBERECKÝ KRAJ	23	26	+ 3
CZ052 - KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ	16	53	+ 37
CZ053 - PARDUBICKÝ KRAJ	27	58	+ 31
CZ063 - VYSOČINA	45	68	+ 23
CZ064 - JIHOMORAVSKÝ KRAJ	66	132	+ 66
CZ071 - OLOMOUCKÝ KRAJ	37	54	+ 17
CZ072 - ZLÍNSKÝ KRAJ	26	43	+ 17
CZ080 - MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ	17	41	+ 24
CELKEM	429	747	+ 318

Zdroje: Aris web

³³ GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9, s. 15

³⁴ ARIS WEB – zobrazení výkazů

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že nejvíce dobrovolných svazků obcí má Jihomoravský kraj, kdy se jedná o 100 % nárůst dobrovolných svazků obcí. Avšak největší nárůst z hlediska procentního byl v Královéhradeckém kraji, kdy počet svazků stoupl o 231,25 %. Z tabulky dále vyplývá, že nejmenší nárůst byl v Libereckém kraji, a to pouze o 3 dobrovolné svazky obcí, což činí pouhých 13,04 % nárůstu v roce 2011 vůči roku 2001. Z výše uvedených údajů je tedy zřejmé, že forma spolupráce obcí, prostřednictvím dobrovolných svazků obcí se nadále rozšiřuje, v každém kraji sice různým tempem, ale ani v jednom kraji nebyl zaznamenán stejný stav, či dokonce úbytek.

Každý člen dobrovolného svazku obcí má svá práva, ale také povinnosti. Základními **právy** členů svazku jsou realizovat prostřednictvím akcí a aktivit svazku své zájmy a záměry, pokud budou v souladu se strategií přijatou svazkem obcí, navrhopvat konkrétní akce a aktivity svazku, nahlížet do účetních knih a přesvědčovat se o správě majetku svazku, účastnit se činnosti orgánů svazku a podílet se na majetkovém prospěchu svazku. Základními **povinnostmi** členů svazku jsou důsledně dodržovat stanovy svazku a rozhodnutí nejvyššího orgánu svazku, složit vstupní vklad, platit pravidelné roční příspěvky, nakládat s majetkem svazku, chránit jej a přispívat k jeho zvětšení a účelnému využití, dávat do souladu zájmy obce se zájmy a záměry svazku, propagovat svazek jak mezi občany členských obcí, tak i dalších subjektů. Kromě těchto práv a povinností mohou být ještě další, záleží na členech svazku, na čem dalším se dohodnou, a co si dají do smlouvy.

3.2. Orgány dobrovolného svazku obcí

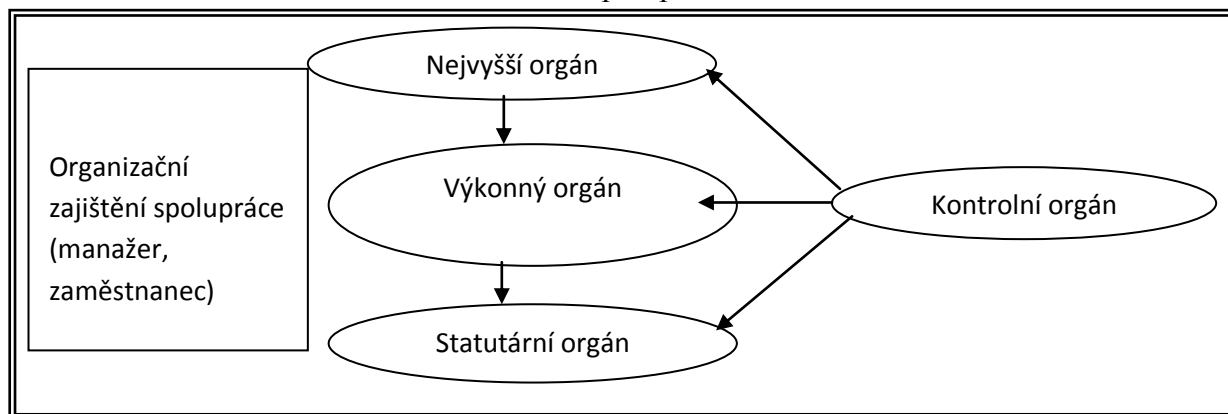
Ve stanovách, které jsou, jak bylo již výše uvedeno přílohou ke smlouvě, musí být zakotveny orgány svazku. Je na svazku samotném, které orgány si určí, zákonem toto není určeno, pouze musí být zajištěny všechny zákonem dané povinnosti. Mohou jimi být:

- valná hromada – je nejvyšším orgánem svazku obcí a je složená ze zástupců všech členských obcí, rozhoduje o všech hlavních záležitostech souvisejících s řízením a činnostmi svazku,
- rada – je výkonným orgánem svazku obcí, pravomoci jsou jí svěřeny stanovami nebo valnou hromadou, mezi hlavní činnosti patří řízení svazku obcí mezi zasedáními valné hromady, realizace usnesení valné hromady, zajištění hospodaření, účetnictví, atd.,

- předseda a místopředseda rady – jsou statutárními orgány svazku obcí, jednají jménem svazku obcí s třetími osobami, zajišťují styk s peněžními ústavy, odpovídají za vedení účetnictví atd.

Svazek obcí je také povinen zabezpečit kontrolu svého hospodaření, a to orgánem určeným stanovami. Může se jednat o revizní komisi nebo kontrolní výbor - kontroluje veškerou činnost svazku obcí, dodržování předpisů a stanov, hospodaření s majetkem či vedení účetnictví.

Obrázek č. 1: Schéma vnitřních vztahů forem spolupráce

Zdroj: GALVASOVÁ I., a kol., Spolupráce obcí jako faktor rozvoje, s. 55

Výše uvedený obrázek znázorňuje vnitřní vztahy v rámci dobrovolných svazků obcí, kdy nejvyšším orgánem zpravidla je valná hromada, výkonným orgánem rada a statutárním orgánem předseda a místopředseda svazku. Tyto všechny kontroluje kontrolní orgán, většinou se jedná o revizní komisi či kontrolní výbor.

3.2.1. Aktéři dobrovolného svazku obcí

Spolupráce mezi jednotlivými členy dobrovolné svazku obcí je založena na vztazích mezi jejími jednotlivými aktéry, které lze rozlišit na následující tři skupiny:

- *podílející se* – tj. subjekty, které jsou zapojeny do procesu řešení či přípravy, podílí se na něm = např. spolupracující obce, členové svazku obcí,
- *zainteresovaní* – tj. subjekty, na které bude jistá aktivita působit = např. občané,

- *dotčení* – tj. subjekty, v jejichž zájmovém území se aktivita realizuje = např. krajský úřad.³⁵

Klíčovými aktéry spolupráce obcí jsou starostové obcí a manažer spolupráce, resp. orgány spolupráce. Dalšími významnými aktéry jsou orgány samosprávy obcí (zastupitelstvo, resp. rada), podnikatelé, neziskové organizace, občané. Mezi aktéry, kteří přímo působí na spolupráci obcí, patří bezesporu i kraje.³⁶

Orgány spolupráce jsou zakotveny ve stanovách dobrovolného svazku obcí a zajišťují chod svazku obcí, delegují pravomoci na manažera. Spolu s ním tvoří vedení svazku obcí.³⁷

Důležitou funkcí v dobrovolném svazku obcí je funkce **manažera**. Není sice povinná, avšak stále více těchto svazků tuto funkci zřizuje. Pracovní náplň manažera určuje svazek obcí, kdy hlavní náplní je především vyhledávání dotačních titulů, jak z národních, tak také z evropských fondů a zpracování příslušných projektových záležitostí, dále mimo jiné vykonává administrativu spojenou s chodem svazku, organizuje a řídí jednání, na která připravuje podklady. Je v zájmu svazku obcí, aby si vybrala manažera schopného, který dokáže povzbuzovat a koordinovat činnosti obcí při realizaci rozvojových záměrů a hlavně by měl hledat zdroje pro jejich financování.

Některé svazky dávají přednost smluvní spolupráci (na živnostenský list) před klasickým zaměstnaneckým poměrem, kdy manažer vedle řízení svazku vykonává další rozvojové aktivity v území, např. může působit jako projektový manažer pro obce či další subjekty.³⁸

3.3. Předmět činnosti dobrovolných svazků obcí

Předmětem činnosti dobrovolného svazku obcí mohou být všechny činnosti spadající do samostatné působnosti obce. Zákon o obcích uvádí pouze příklady záležitostí přicházejících nejčastěji v úvahu. Jsou jimi:

³⁵ GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9, s. 45.

³⁶ GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9, s. 46.

³⁷ GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9, s. 47.

³⁸ GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9, s. 50.

- a) úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata,
- b) zabezpečování čistoty obce, správa veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvoz komunálního odpadu a jeho nezávadné zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,
- c) zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území,
- d) úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečováním přestavby vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí,
- e) provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,
- f) správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi.³⁹

Samozřejmě, že tento výčet není konečný. Svazek obcí může vzniknout také za jiným účelem, např. všeobecné ochrany životního prostředí daného území nebo propagace lidových tradic daného svazku obcí. Svazky obcí mají tedy velkou volnost a svobodu pro svou činnost.

3.4. Hospodaření dobrovolných svazků obcí a jejich rozpočet

Hospodaření svazku obcí upravuje zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Podmínky a pravidla jsou stejné jako u obcí. Hlavním nástrojem finančního hospodaření svazku obcí je rozpočet, který musí být sestavován každoročně. Svazek obcí vede účetnictví dle zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Zvláštností svazku obcí je, že hospodaří s majetkem, který do něj vložily jeho členské obce, ale vlastnictví zůstává pořád majetkem jednotlivých obcí. Majetek však může svazek vytvořit také svou vlastní činností a hospodařit s ním nebo ho převést na členské obce. Jak již bylo výše uvedeno, svazek obcí musí sestavovat **roční rozpočet**. Rozpočet navrhuje rada svazku obcí a schvaluje ho jeho valná hromada. Rozpočet svazku obcí je finančním plánem, kterým se řídí financování činností svazku obcí. Rozpočet by měl být reálný, je sestavován jako vyrovnaný, může být však schválen i jako přebytkový. Nakládat

³⁹ GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9, s. 29.

s prostředky rozpočtu může valná hromada, rada a statutární zástupce, ve stanovách to může být ale upraveno i jinak. Obsahem rozpočtu svazku obcí, jak říká zákon, jsou jeho příjmy a výdaje vyplývající z jeho činnosti v souladu s jeho stanovami. Mezi příjmy patří příjmy od členských obcí, příjmy z vlastní činnosti, dary, dotace ze státního rozpočtu, případně z rozpočtu Evropské unie a výdaji jsou náklady na činnost svazku, pro kterou byl zřízen, běžný provoz, případné splátky úvěrů a úroků. Svazek obcí je dle zákona také povinen zveřejnit návrh svého rozpočtu v obcích, které jsou členy tohoto svazku obcí, a to nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v orgánu svazků obcí, který jej podle stanov schvaluje, a to z důvodu toho, aby se k němu mohli vyjádřit občané členských obcí. Připomínky k rozpočtu mohou občané členských obcí uplatnit písemně ve lhůtě stanovené při jeho zveřejnění, anebo ústně při jeho projednávání. Svazek obcí je povinen zpracovat závěrečný účet, který musí být zveřejněn na úředních deskách všech členských obcí opět po dobu nejméně 15 dnů před jeho schválením. Své hospodaření si pak musí nechat zkontrolovat nezávislým orgánem, nejčastěji je o toto požádán krajský úřad.

S rozpočtem souvisí také rozpočtový proces, což je neustále se opakující proces, který začíná sestavováním rozpočtu, schvalováním, čerpáním a zpětnou kontrolou a vyúčtováním.

3.4.1. Rozpočtový výhled, rozpočtová skladba a rozpočtové provizorium

Kromě povinnosti sestavovat rozpočet, má dobrovolný svazek obcí povinnost sestavovat **rozpočtový výhled**. Jedná se o stanovení hodnot čtyř významných ukazatelů pro dva až pět let následujících po roce, na který se sestavuje rozpočet. Těmito ukazateli jsou: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky.

Cílem rozpočtového výhledu je uvažování v delším časovém horizontu, než je jen jeden kalendářní rok. Sestavení rozpočtového výhledu umožňuje plánování výdajů, zejména investičních.

S rozpočtem je spojena také jeho **rozpočtová skladba**. Orgány svazku obcí projednávají rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele, jimiž se mají povinně řídit výkonné orgány svazku obcí při hospodaření podle rozpočtu. Rozpočtovou skladbu v České republice stanovuje Ministerstvo financí České republiky. Stejně jako u státního rozpočtu platí, že není-li rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření svazku obcí pravidly **rozpočtového provizoria**, a to do schválení rozpočtu. Dobrovolné svazky obcí tedy

uskutečňují své finanční hospodaření podle schváleného rozpočtu a podle zákona provádějí pravidelnou, systematickou a úplnou kontrolu svého hospodaření po celý rok.

3.4.2. Závěrečný účet a přezkoumání hospodaření dobrovolného svazku obcí

Po ukončení kalendářního roku se údaje o hospodaření svazku obcí zpracovávají do **závěrečného účtu**. V závěrečném účtu jsou údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů podle rozpočtové skladby a o dalších finančních operacích. Vše musí být v podrobném členění a obsahu, aby bylo možné zhodnotit finanční hospodaření svazku obcí a také hospodaření s jeho majetkem. Součástí je i vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, obcí, ke státním fondům a jiným rozpočtům a k hospodaření dalších osob. Je zde vyhodnoceno, jak a zda byly využity poskytnuté dotace, příspěvky a jiné finanční prostředky a jak, zda nevzniká např. povinnost na vrácení těchto finančních prostředků. Poté je zpracována zpráva. Projednání závěrečného účtu se uzavírá vyjádřením souhlasu s celoročním hospodařením, a to bez výhrad nebo souhlasu s výhradami. V případě souhlasu s výhradami je nutné, aby svazek obcí přijal potřebná opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků a vyvodil z toho závěry. Návrh závěrečného účtu svazku obcí musí být, stejně jako návrh rozpočtu, zveřejněn v obcích, které jsou členy svazku obcí, a to nejméně po dobu 15 dnů před jeho projednáním v orgánu svazku obcí, aby se k němu mohli vyjádřit občané členských obcí. Když je závěrečný účet schválen, předkládá se zastupitelům členských obcí. Nejdříve jeho schválení tedy projedná stanovami schválený orgán svazku obcí a poté je předložen k projednání v zastupitelstvech členských obcí, která jej následně schvalují.

Zákon o obcích stanovuje povinnost svazků obcí požádat o přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů stanovuje, aby dobrovolný svazek obcí sestavil závěrečný účet dobrovolného svazku obcí, který musí obsahovat zprávu o přezkoumání hospodaření dobrovolného svazku obcí. Přezkoumáním hospodaření dobrovolných svazků obcí se zabývá zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Předmětem přezkoumání hospodaření je přezkoumání hospodaření plnění příjmů a výdajů podle rozpočtu, hospodaření s ostatními finančními prostředky, nakládání s majetkem, zadávání a uskutečňování veřejných zakázek, stav pohledávek a závazků a účetnictví. Svazek obcí požádá o přezkoumání svého hospodaření krajský úřad do 30. června každého kalendářního roku, anebo mu do téhož data oznámí, že se rozhodl zadat přezkoumání hospodaření auditorovi či auditorské společnosti, což je stanoveno a umožněno zákonem, kdy s tímto

uzavře písemnou smlouvu o poskytnutí auditorské služby a toto oznámí příslušnému krajskému úřadu. Náklady na přezkoumání hospodaření svazku obcí auditorem hradí svazek obcí ze svých vlastních rozpočtových prostředků. V případě, že svazek obcí požádá o přezkoumání svého hospodářství příslušný krajský úřad, tento krajský úřad pověří zaměstnance kraje. Krajský úřad oznámí písemně nejpozději 5 dnů před zahájením přezkoumání jeho počátek a jméno příslušného zaměstnance = kontrolora. Kontrolori i svazky obcí mají při přezkoumání hospodaření zákonem stanovená práva a povinnosti. Poté, co kontrolori přezkoumají hospodaření, vytvoří zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření. Tato zpráva má zákonem stanovené náležitosti. Závěr zprávy musí obsahovat vyjádření, zda byly anebo nebyly zjištěny chyby a nedostatky. Kontrolor pověřený řízením přezkoumání hospodaření, obdobně i auditor projedná zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření s osobou určenou stanovami dobrovolného svazku obcí a předá jí její stejnopis. V případě, že hospodaření přezkoumává auditor, pak se řídí tím, co je dáno ve smlouvě uzavřené mezi ním a svazkem obcí, jinak postupuje podle zvláštního předpisu. Jestliže jsou tedy při přezkoumání hospodaření nalezeny chyby a nedostatky, je svazek obcí povinen ze zákona přijmout opatření k jejich nápravě a to ihned poté, co s nimi byl seznámen. O této nápravě musí informovat přezkoumávající orgán či auditora. Svazku obcí může být také udělena pořádková pokuta, pokud poruší některou z věcí stanovenou zákonem. O uložení pokuty svazku obcí rozhoduje příslušný krajský úřad v přenesené působnosti a tato pokuta je příjmem státního rozpočtu.

3.4.3. Majetek dobrovolných svazku obcí

Svazek obcí hospodaří s majetkem, který do svazku jeho členské obce vložily, na základě stanov svazku obcí a s majetkem, který svazek obcí získal svou vlastní činností. Majetek mohou tvořit finanční prostředky, hmotný majetek, pohledávky a jiná majetková práva. Majetek vložený obcí do hospodaření svazku obcí zůstává nadále ve vlastnictví dané obce. Orgány svazku obcí s ním mohou nakládat jen v souladu s majetkovými právy, které na ně daná obec přenesla podle stanov svazku obcí. Obcemi vložený majetek je uveden v příloze smlouvy o vytvoření svazku obcí. Majetek, který získá svazek obcí svou vlastní činností je společným vlastnictvím členských obcí, které si jej v případě zániku rozdělí podle velikosti podílu každé členské obce, který do svazku vložily. Jak již bylo uvedeno, svazek obcí se řídí ročním rozpočtem, který navrhla rada a schválila valná hromada. Dispoziční práva nakládat s finančními prostředky v rámci rozpočtu jsou rozděleny mezi valnou hromadu, radu a statutární zástupce. Podíly na majetku a rozdělení zisku či ztráty mezi jednotlivé členy

sdržení se rozdělují buď rovným dílem, nebo podílovým způsobem, a to buď na základě počtu obyvatel, nebo podle výše členských příspěvků.

Ve výčtu hlavních činností dobrovolných svazků obcí v zákoně o obcích je stanoveno, že svazek obcí může mít jako svou činnost i správu majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi. V praxi to znamená, že takové společné hospodaření s majetkem může vést k provozním úsporám jednotlivých členských obcí. Navíc při správě velkého objemu majetku lze zřídit kvalifikovaný aparát, kterým lze dosáhnout vyšší kvality péče o majetek, případně i vyšších zisků. Společná správa obecního majetku je tedy pěkným příkladem pozitivního efektu spolupráce obcí v rámci svazku obcí.⁴⁰

3.5. Financování projektů dobrovolného svazku obcí

Dobrovolné svazky obcí, jak již bylo výše uvedeno, jsou většinou zakládány z důvodu realizace rozvojových záměrů na svém území, především tedy k zajištění dostatku finančních prostředků na rozvoj daného území. K tomuto musí tedy hledat vhodné vnitřní i vnější zdroje. K vnitřním finančním zdrojům patří především vklady obcí, členské příspěvky obcí a finanční zdroje získané vlastní činností. Vnější finanční zdroje jsou získávány prostřednictvím dotací a grantů, a to jak z programů krajů, ministerstev, tak v současné době především z programů Evropské Unie.

Vzhledem k tomu, že pojmy dotace a granty jsou důležitými příjmy jak obcí, tak dobrovolných svazků obcí, je nutno tyto pojmy vysvětlit.

Dotací se rozumí poskytnutí finančních prostředků z jednoho veřejného rozpočtu do jiného, např. tedy poskytnutí finančních prostředků ze státního rozpočtu do rozpočtu kraje nebo obce, nebo také z rozpočtu kraje do rozpočtu obce, příp. do rozpočtu dobrovolného svazku obcí. Dotace se dělí do několika skupin a podskupin. Tedy na **dotace běžné** a na **dotace kapitálové**. Dotace běžné slouží k financování neinvestičních potřeb provozního charakteru. Dotace kapitálové slouží k financování konkrétních investic.

Dále dělíme dotace na **specifické, resp. účelové** a na **všeobecné, resp. neúčelové**. Dotace specifické jsou poskytovány na předem stanovený účel, příjemce dotace je zodpovědný

⁴⁰ GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-20-9, s. 67

poskytovateli za jejich užití k danému účelu. Dotace všeobecné jsou přiděleny příjemci na základě předem stanoveného kritéria, využití dotace je zcela na uvážení příjemce.

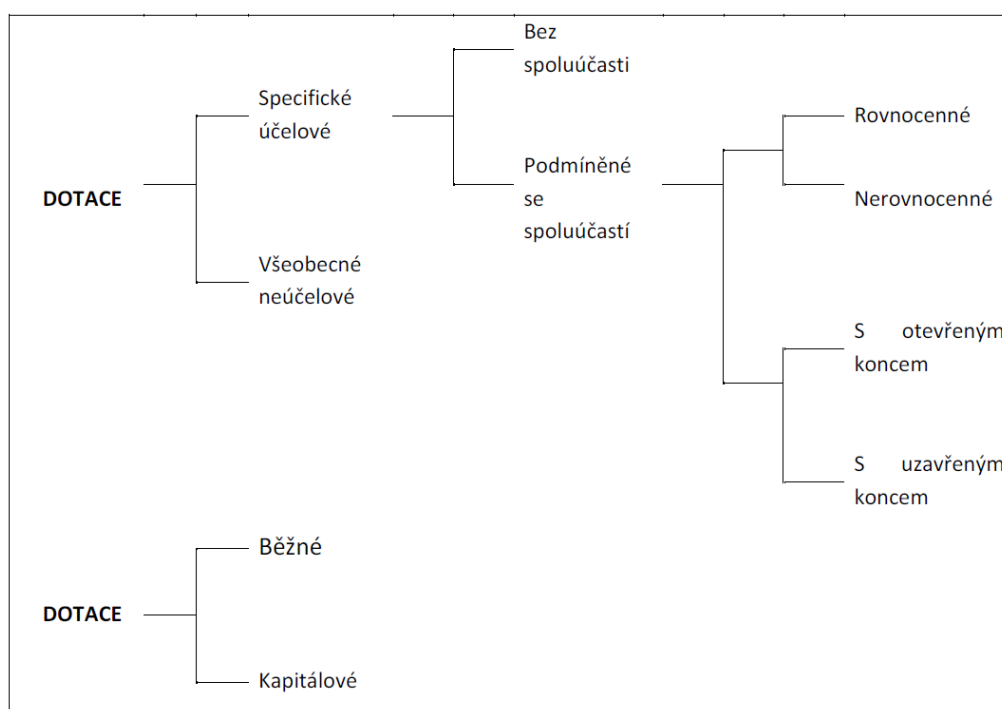
Dotace všeobecné - neúčelové se již dále nedělí, ale dotace specifické - účelové se dělí ještě do několika podskupin.

Účelové dotace se tedy dále dělí na dotace **podmíněné se spoluúčastí**, tyto požadují od příjemce spoluúčast na financování daných výdajů a **bez spoluúčasti**, kdy tato spoluúčast neexistuje. Dotace bez spoluúčasti se dále nedělí, ale dotace podmíněné se spoluúčastí se dělí na **rovnocennou podmíněnou účelovou dotaci**, kde je pevně stanoven rovnocenný podíl poskytovatele a příjemce na financování dané investiční akce a na **nerovnocennou podmíněnou účelovou dotaci**, kde částka, kterou poskytovatel poskytuje v rámci dotace je dána pevně a nezáleží na tom, kolik vlastních finančních prostředků příjemce dotace použije.

Podmíněné dotace se spoluúčastí jsou dále děleny na dotace **otevřené** neboli dotace s otevřeným koncem, kdy výška dotace závisí na činnosti příjemce a na dotace **uzavřené**, neboli dotace s uzavřeným koncem, kdy je stanovena maximální suma příspěvku.⁴¹

⁴¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2789-9, s. 90-92

Obrázek č. 2: Typy dotací

Zdroj: Provazníková, R., Financování měst, obcí a regionů, 2009, s. 92

Grant je účelový příspěvek na veřejně prospěšný účel, který se obvykle získává ve veřejné soutěži, a to na základě předloženého projektu vyhlášovateli. Granty jsou poskytovány v mnoha různých oblastech: výzkum, vzdělávání, zdraví, ochrana spotřebitelů, ochrana životního prostředí, humanitární pomoc atd. Příjemci grantů jsou většinou soukromé nebo veřejné subjekty, výjimečně také jednotlivci, které poskytovatel grantu vybere na základě prokázané schopnosti úspěšně provést konkrétní projekt. Vzhledem k tomu, že se granty poskytují v mnoha oblastech, liší se také podmínky pro jejich získání. Je proto nutné prostudovat zadávací specifikace pro získání konkrétního grantu. Jsou samozřejmě dány obecné zásady, které by měly být respektovány. Granty jsou doplňkovým financováním, jsou určeny na financování určité operace, aniž by přinesly zisk příjemcům, nemohou být poskytnuty zpětně na činnosti, které již byly provedeny, kromě toho lze na jednu akci poskytnout pouze jeden grant, jsou každoročně plánovány.

3.5.1. Financování prostřednictvím krajů

Kraje v České republice poskytují dotace a vypisují granty, jak pro fyzické osoby, tak také pro obce a dobrovolné svazky obcí. Tyto vypisují podle svých rozpočtových možností. V každém dotačním titulu, či grantu jsou jasně stanoveny náležitosti, kterými se musí žadatel řídit. Těmito jsou cíle programu, popis navrhované strategie, podporované aktivity, finanční

rámec programu a forma podpory, jsou zde určeni příjemci podpory a územní vymezení, předpokládaný časový harmonogram realizace. Důležité je také spolufinancování ze strany žadatele, kdy je stanovena maximální výše podpory na 1 žadatele a maximální míra podpory ze strany kraje.

Dotace a granty jsou vypisovány nejčastěji pro oblasti cestovního ruchu, životního prostředí, kultury a památkové péče, sociální a zdravotní politiky. Jedná se např. o podprogram vodohospodářské infrastruktury v obcích, o podprogram na podporu obnovy venkova, či dotace na podporu kulturních aktivit a akcí, dotace na obnovu kulturních památek, dotace na podporu vydavatelské činnosti, aj.

3.5.2. Financování prostřednictvím programů ministerstev

Také ze strany ministerstev jsou vypisovány jak granty, tak poskytovány dotace pro dobrovolné svazky obcí. Nejvíce programů, vhodných pro dobrovolné svazky obcí vyhláší **Ministerstvo pro místní rozvoj**. Nejvíce jsou ze strany dobrovolných svazků využívány dva z těchto programů, a to Program obnovy a rozvoje venkova a Program pro podporu cestovního ruchu.

Cílem **Programu obnovy a rozvoje venkova** je formou dotace podpořit obnovu a rozvoj venkovských obcí. Program předpokládá participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení při obnově jejich obce v souladu s místními tradicemi. Příjemci podpory jsou vymezení a specifikováni pro každý z pěti dotačních titulů zvlášť. Obecně se však jedná o obce či svazky obcí. V současné době je vypsáno pět dotačních titulů, kterými jsou:

- Dotační titul č. 1 - Podpora vítězů soutěže Vesnice roku,
- Dotační titul č. 2 - Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci,
- Dotační titul č. 3 - Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova,
- Dotační titul č. 4 - Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci,
- Dotační titul č. 5 - Podpora zapojení romské komunity do života obce a společnosti.⁴²

Hlavním cílem **Národního programu podpory cestovního ruchu** je vytvořit nástroj, který efektivním způsobem přispěje k rozvoji cestovního ruchu pro všechny. Tento program má vytvořen podprogram Cestovní ruch pro všechny se zaměřením na tvorbu nových

⁴² <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-regionu-v-roce--2011/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>

produktů v cestovním ruchu včetně vytvoření podmínek pro jejich realizaci a marketingu těchto produktů. V roce 2011 byl realizován podprogram Cestování dostupné všem, který je realizován i v roce 2012 a je zaměřen na 3 oblasti podpory:

- Rekonstrukci/vybudování odpočívadel, center služeb pro turisty a hygienického zázemí pro pěší, cyklisty a handicapované turisty podél pěších tras, naučných stezek, cyklotras a zdrojových tras pro zvýšení návštěvnosti včetně marketingu vytvořených produktů cestovního ruchu,
- zpřístupnění atraktivit cestovního ruchu (musí se jednat o atraktivity nadregionálního a regionálního významu, případně atraktivity ležící v blízkosti pěších tras, naučných stezek, cyklotras a dálkových mezinárodních cyklotras). Projekty vztahující se k dopravě musí být zaměřené na ochranu životního prostředí a podporu ekologicky šetrných forem cestovního ruchu (rozvoj ekologicky šetrné dopravy v místě atraktivity, doprava do místa atraktivity a doprava v rámci atraktivity) včetně marketingu vytvořených produktů cestovního ruchu,
- zavedení /zlepšení/ vytvoření navigačních a informačních systémů pro sluchově a zrakově postižené účastníky cestovního ruchu a návštěvníky atraktivit cestovního ruchu včetně marketingu vytvořených produktů cestovního ruchu.⁴³

Podpora je poskytována formou dotace, která může dosáhnout maximální výše 50 % celkových uznatelných výdajů akce a je určena podnikatelským subjektům. Maximální možná výše celkových výdajů akce je 5 mil. Kč.⁴⁴

Dalšími ministerstvy, mimo jiné, které vyhlašují programy pro dobrovolné svazky obcí, jsou **Ministerstvo životního prostředí** a **Ministerstvo zemědělství**. Ministerstvo životního prostředí vypisuje pro dobrovolné svazky obcí programy týkající se životního prostředí, jako jsou např. výsadba dřevin, obnova parků aj. Ministerstvo zemědělství přiděluje dotace ze svých programů rozvoje venkova, rybářství, zemědělství aj.

⁴³ <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-cestovniho-ruchu/Rok-2012---Podprogram-Cestovani-dostupne-vsem>

⁴⁴ <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-cestovniho-ruchu/Rok-2012---Podprogram-Cestovani-dostupne-vsem>

3.5.3. Financování prostřednictvím programů Evropské Unie

Již před vstupem České republiky do Evropské Unie mohla Česká republika čerpat finanční prostředky v rámci předvstupních programů EU, a to z programů Phare, ISPA a Sapard.

Program Phare byl původně zřízen Radou ministrů Evropských společenství v červenci 1989 jako nenávratná hospodářská pomoc Maďarsku a Polsku. Jednalo se o pomoc reformám politických systémů těchto zemí. Pomoc byla poskytnuta v podobě programu Phare 1. Z původních dvou zemí se Phare postupně rozšířil na 13 zemí, kterými byli Albánie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Česká republika, Estonsko, bývalá Jugoslávská republika Makedonie, Maďarsko, Litva, Lotyšsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko. Postupně se také měnil rozsah a náplň jednotlivých podprogramů v rámci Phare.

Program Phare pro Českou republiku se skládal z Národního programu Phare, z Programů přeshraniční spolupráce a Mnohonárodních programů Phare. Národní programy byly připravovány příslušnou kandidátskou zemí ve spolupráci s Evropskou komisí a byly zaměřeny na dva hlavní cíle, kterými byly posilování institucí a investiční podpora. V období let 1993 -2002 bylo na program Phare pro Českou republiku alokováno celkem 736 mil. EUR, což je přibližně 22,82 mld. Kč. Pro rok 2003 bylo alokováno dalších 103,8 mil. EUR, což bylo 3,22 mld. Kč. Předvstupní pomoc se v rámci Phare soustředila na oblasti posílení veřejné správy a jejích institucí k zajištění efektivity fungování uvnitř Evropské unie, podporování struktur občanské společnosti, další podpora sbližování komunitární legislativy a právních norem kandidátských zemí a omezení přechodných období, programy na posílení hospodářské a sociální soudržnosti, investiční podpora v hospodářsky a sociálně postižených regionech a příprava na účast ve Fondu koheze, intenzivní příprava na využívání pomoci ze strukturálních fondů, upevnění formy předvstupní pomoci Twinning při posilování institucí (IB), decentralizace předvstupní pomoci přenesením odpovědnosti za spravování finančních prostředků na orgány veřejné správy v kandidátských zemích. V období 2000 – 2006 se předvstupní pomoc kandidátským zemím rozšířila o další dva programy ISPA a SAPARD.⁴⁵

Nástroj finanční pomoci ISPA byl zaměřen na podporu investičních projektů, které přispívaly ke zlepšení infrastruktury životního prostředí a dopravních sítí Trans-evropských koridorů. Kandidátským zemím byla poskytnuta investiční pomoc při uplatňování legislativy

⁴⁵ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pom_eu_ukonprogr_ispa.html

Evropských společenství zejména v oblastech znečištění vod a ovzduší a odpadového hospodářství. V případě dopravní infrastruktury poskytl ISPA investiční podporu při výstavbách, rekonstrukcích a propojení národních dopravních sítí, jejichž kvalita a průchodnost je nezbytná pro hospodářský rozvoj zemí a regionů. V období roků 2000 - 2006 bylo pro ČR každoročně alokováno kolem 70 mil. EUR. Za předkládání projektů odpovídalo ministerstvo dopravy a spojů a ministerstvo životního prostředí. Národním koordinátorem ISPA byl náměstek ministra pro místní rozvoj ČR. Priority ISPA byly stanoveny Národní strategií pro dopravu a Národní strategií pro životní prostředí. Oba strategické dokumenty byly předkládány Evropské komisi pro informaci. Podpora v rámci ISPA mohla být poskytnuta ve formě nenávratné podpory formou dotace, návratné podpory se zvýhodněnou úrokovou mírou, kombinace nenávratné a návratné podpory, příspěvku na částečnou úhradu úroků z komerčního úvěru. Celková výše podpory požadované z prostředků ISPA mohla dosáhnout nejvýše 75 % celkových nákladů na realizaci opatření. V rámci ISPA bylo podepsáno celkem 21 finančních memorand, např. Rychlostní komunikace R48 Frýdek – Místek – Dobrá s termínem čerpání do 31. 12. 2004, nebo projekt Čistá Bečva s termínem čerpání do 31. 12. 2007.

V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie byly všechny běžící projekty ISPA k 1. květnu 2004 překlopeny do Fondu soudržnosti.⁴⁶

Posledním programem, ze kterého mohla Česká republika čerpat finanční prostředky v rámci předvstupních programů, byl program SAPARD. Tento napomáhal kandidátským zemím při řešení konkrétních úkolů při zavádění *acquis* vztahujícího se ke společné zemědělské politice, strukturálním změnám v jednotlivých zemědělských sektorech a na venkově. Kandidátské země mohly program SAPARD využívat v časovém rozmezí roku 2000 až 2006, maximálně však do konkrétního data vstupu do Evropské unie. Za program odpovídalo v České republice ministerstvo zemědělství a ministerstvo pro místní rozvoj. Obě ministerstva koordinovaly naplňování programu SAPARD v souladu s prioritami a opatřeními stanovenými v Plánu rozvoje zemědělství a venkova České republiky na období 2000 - 2006 předloženému Evropské komisi v roce 2000. Účast České republiky na programu Sapard byla zajištěna na základě Víceleté finanční dohody, která představovala technický, právní a procedurální rámec programu. Tato dohoda byla podepsána v únoru 2001 společně s Roční finanční dohodou a následně schválena Parlamentem ČR a ratifikována Prezidentem ČR.

⁴⁶ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pom_eu_ukonprogr_ispa.html

Roční finanční dohody stanovovaly konkrétní výši předvstupní pomoci ES pro Českou republiku v jednotlivých letech. Evropská unie uvolnila na program SAPARD ročně částku 520 mil. EUR pro všech deset kandidátských zemí. Česká republika tak mohla ročně čerpat, až 22 mil. EUR. Předpokládalo se, že finanční prostředky se budou poskytovat v podílu 2:1 mezi projekty v sektorech zemědělství a rozvoje venkova.⁴⁷

Po vstupu České republiky do EU 1. května 2004 je možno čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Tuto možnost mají nejen obce, ale také dobrovolné svazky obcí.

Evropská unie podporuje proces vyrovnávání životní úrovně v jednotlivých regionech členských zemí prostřednictvím strukturálních fondů. V období 2007 – 2013 může Česká republika z různých fondů získat přibližně 26,7 mld. EUR. Přípravu České republiky na využívání fondů EU koordinuje Ministerstvo pro místní rozvoj. Česká republika připravila pro období let 2007 – 2013 celkem 24 operačních programů, které se dále dělí na tematické, regionální, programy pro Prahu a programy spadající pod cíl Evropská územní spolupráce. Čerpání finančních prostředků je podmíněno nutností spolufinancováním projektů z národních zdrojů.

Další možností získání evropských dotací mohou zájemci získat z komunitárních programů. Tyto programy jsou financovány z rozpočtu EU (formou grantů) a slouží k prohlubování spolupráce a řešení společných problémů členských i kandidátských států EU v oblastech, které přímo souvisejí s politikami Společenství. Podporované projekty jsou z oblastí vzdělávání, vědy a výzkumu, kultury, podpory malého a středního podnikání, rozvoje dopravní a energetické infrastruktury, informační společnosti a mnoha dalších.

Oproti období 2000 - 2006 již pod strukturální fondy nespadá podpora konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví, rybářství a rozvoje venkova. Tyto oblasti jsou financovány prostřednictvím Programu rozvoje venkova financovaného z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a operačního programu Rybářství financovaného z Evropského rybářského fondu.

Mimo strukturální fondy, komunitární programy a společnou zemědělskou politiku existují ještě další mechanismy, s jejichž pomocí je možné čerpat dotace na velkou řadu aktivit

⁴⁷ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pom_eu_ukonprogr_sapard.html

v oblasti kultury, školství, životního prostředí, ICT, zdravotnictví atd. Jedná se především o zahraniční zdroje, kterými jsou Finanční mechanismus EHP/Norska, Finanční pomoc Švýcarska, Mezinárodní visegrádský fond a Program Vlámské spolupráce.

Jako příklad lze zde uvést příklad čerpání finančních prostředků z Norských grantů, které čerpalo Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm pod názvem „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“. Tento grant vychází z „Dohody o účasti České republiky v Evropském hospodářském prostoru (EHP), která byla podepsána 13. října 2003. Jednou z prioritních oblastí podpory Norského finančního mechanismu je uchovávání evropského kulturního dědictví. Celková částka připadající na Českou republiku ze zdrojů EHP/Norska činí 110,91 mil. EUR na dobu 5 let. Výše příspěvku (grantu) nesmí přesáhnout 85 % celkových nákladů na projekt. Platí pro projekty, které je nutno dofinancovat z veřejných rozpočtů. Celkové oprávněné výdaje na program Valašského muzea v přírodě Rožnov pod Radhoštěm činily 3 159 847 EUR, 85 % těchto nákladů (2 685 870 EUR) bylo kryto z příspěvku Norského finančního mechanismu a 15 % (473 977 EUR) bylo hrazeno z příspěvku Ministerstva kultury České republiky. Cílem projektu byla dostavba expozičních areálů, postupné zvyšování počtu návštěvníků, zvýšení atraktivity expozic využitím nových forem prezentace sbírek (aktivním zapojením návštěvníků, multimediální prezentace. Projekt byl ukončen 30. dubna 2011.⁴⁸

3.5.4. Dobrovolné svazky obcí a operační programy

Dobrovolné svazky obcí mohou čerpat finanční prostředky v rámci Operačních Programů z Operačního programu Životní prostředí, který je zaměřen na podporu projektů, které mají za cíl zlepšit stav jednotlivých složek životního prostředí a podpořit tak udržitelný rozvoj, dlouhodobou konkurenceschopnost a zaměstnanost v regionech. Dále pak mohou čerpat i z Integrovaného operačního programu, který je zaměřen na modernizaci a zefektivnění činnosti a procesů v oblasti veřejné správy, veřejných služeb a řízení územního rozvoje a na podporu vybraných aktivit. Cílem této podpory je modernizace územní veřejné správy a veřejných služeb prostřednictvím vyššího využití ICT v území. Velmi důležitým programem je program rozvoje venkova, kdy cílem tohoto programu je rozvoj venkovského prostoru formou trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, lesnictví a potravinářství.

⁴⁸ <http://www.vmp.cz/cs/odborna-cinnost/granty/granty.html>

Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že dobrovolné svazky obcí mohou čerpat finanční prostředky na základě dotací a grantů. Je více možností, kdy svazek obcí, resp. jeho manažer ve spolupráci s vedením svazku, se mohou rozhodnout pro způsob financování dané akce, ať již investiční nebo jiné.

4. FINANCOVÁNÍ VYBRANÉ INVESTIČNÍ AKCE SVAZKU OBCÍ

Tato kapitola je zaměřena na konkrétní investiční akci dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko. Jedná se o hospodaření dobrovolného svazku za dobu od roku 2007 do roku 2011 a investiční akci tohoto svazku obcí, nazvanou Cyklostezka Bečva. V úvodu budou uvedeny základní údaje týkající se tohoto svazku, poté provedena analýza hospodaření za období od roku 2007 do roku 2011, tedy za dobu 5 let jeho činnosti. Dále tato kapitola obsahuje konkrétní údaje týkající se největší investiční akce tohoto dobrovolného svazku, tedy vybudování cyklostezky Bečva, která vede přes území obcí, které se staly členy tohoto svazku.

4.1. Dobrovolný svazek obcí Vsetínsko – Horní Vsacko

Dobrovolný svazek obcí „Valašsko – Horní Vsacko“ je sdružení obcí Horního Vsacka, které leží ve východní části České republiky u státních hranic se Slovenskou republikou. Jedná se o subregion mikroregionu Vsetínsko, který je součástí NUTS II Střední Morava, Zlínského kraje, okresu Vsetín. Horní Vsacko se rozprostírá na území Javorníků a Vsetínských vrchů, podél řeky Vsetínské Bečvy od Vsetína až po Velké Karlovice. Tato oblast má, ostatně jako celé Valašsko, horský charakter, nachází se mezi dvěma horskými hřebeny, mezi Javorníky a Vsetínskými vrchy. Obce Horního Vsacka spojila v roce 1994 spolupráce při snaze zachovat základní prvek dopravní obslužnosti regionu, a to železniční trať ze Vsetína do Velkých Karlovic, která měla být při restrukturalizaci Českých drah zrušena. V roce 1998 tak vzniklo sdružení obcí Sdružení Hornovsacká dráha, které navázalo na osvědčenou předchozí spolupráci obcí ve snaze zlepšit nepříznivou ekonomickou situaci v oblasti a zamezit odlivu obyvatelstva z této lokality.

Dvě města, Karolinka a Vsetín a osm obcí Janová, Hovězí, Huslenky, Halenkov, Nový Hrozenkov, Zděchov, Ústí a Velké Karlovice vytvořily územní celek v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o obcích⁴⁹ a občanského zákoníku⁵⁰, dále na základě usnesení valné hromady zájmového sdružení právnických osob Hornovsacká dráha jako právní nástupnictví sdružení právnických osob na svazek obcí a Zakládací smlouvy ze dne 1. 11. 2001, k ochraně jejich společenských zájmů a prostředků při prosazování záměrů přesahujících svým

⁴⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

⁵⁰ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

rozsahem a významem každou členskou obec. Název dobrovolného svazku obcí se poté k 1. 1. 2007 změnil na „Sdružení Valašsko – Horní Vsacko“. Sídlem svazku je obec Karolinka.⁵¹

K 31. 12. 2011 dobrovolný svazek obcí měl 44 244 obyvatel, kdy nejvíce obyvatel, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, žije v obci Vsetín, a to 27 296, nejméně obyvatel mají obce Zděchov a Ústí, a to totožný počet, 604 obyvatel. V současné době se projevuje tendence poklesu počtu obyvatel v mikroregionu, stejně jako v celém okrese Vsetín, a to především z důvodu nedostatku pracovních příležitostí. Dále je z níže uvedené tabulky zřejmé, že dobrovolný svazek obcí má rozlohu 35 129,37 ha, kdy největší obcí je obec Velké Karlovice a nejmenší obcí Ústí se svými 543,38 ha.⁵²

Tab. 4.1. Počet obyvatel dobrovolného svazku obcí a rozloha v ha k 31. 12. 2011

Obce	Počet obyvatel	Rozloha v ha
Vsetín	27 296	5 771,76
Karolinka	2 675	4 215,02
Janová	759	921,98
Hovězí	2 393	2 210,96
Huslenky	2 141	3 508,41
Halenkov	2 425	4 220,00
Nový Hrozenkov	2 751	4 357,97
Velké Karlovice	2 596	8 079,63
Zděchov	604	1 300,26
Ústí	604	543,38
Celkem	44 244	35 129,37

Zdroj: UFIS web, vlastní zpracování

Jak vyplývá ze zákona o obcích, dobrovolný svazek obcí Valašsko – Horní Vsacko vytvořil své stanovy, ve kterých je mimo jiné uvedeno, že svazek je samostatnou právnickou osobou, odpovídající veškerým svým majetkem za nesplnění povinností vůči třetím osobám. **Předmětem činnosti** svazku je spoluvytvářet systém dopravní obslužnosti Horního Vsacka, zdokonalování systému veřejné dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území, propagace svazku a zájmového území, zachovat a provozovat železniční trať Vsetín - Velké Karlovice, rozvoj přeshraniční spolupráce, rozvoj cestovního ruchu podporou služeb

⁵¹ <http://www.valassko-hornovsacko.cz/>

⁵² <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisorg/index.pl>

a podporou budování infrastruktury, koordinace činností spjatých s regionálním rozvojem a územního plánování mikroregionu Horního Vsacka a rozvoj společenských, kulturních, sportovních a tradičních akcí. Stanovy dále obsahují ustanovení týkající se majetku svazku, správa finančních prostředků, účetnictví, daňové agendy, hospodaření, zrušení a zániku svazku, změny stanov.⁵³

4.2. Hospodaření dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko

Na základě informací, které poskytuje autorizovaný rozpočtový informační systém Ministerstva financí České republiky – ARIS web⁵⁴ a ÚFIS web⁵⁵, a na základě závěrečných zpráv dobrovolného svazku obcí za jednotlivá léta je zde provedena analýza hospodaření dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko, a to z hlediska jeho příjmů a výdajů.

Pro úplnost a pro lepší orientaci je třeba uvést, že pro srovnání jednotlivých let je důležité druhové členění, které vychází ze základních ekonomických operací obsažených v rozpočtu, tedy z příjmů, výdajů a tzv. financování, které jsou povinné. Členění používá čtyři úrovně podrobností, kdy nejvyšší jsou třídy (jednomístný kód, tříd je 7), další úrovně jsou seskupení položek (dvoumístný kód), podseskupení položek (třímístný kód) a nejnižší úrovně podrobnosti jsou položky (čtyřmístný kód). Druhové členění člení peněžní operace na třídy: třída 1 – daňové příjmy, třída 2 – nedaňové příjmy, třída 3 – kapitálové příjmy, třída 4 – přijaté transfery, třída 5 – běžné výdaje, třída 6 – kapitálové výdaje a třída 8 – financování. Třída 7 se nepoužívá.

Třída 1 - Daňové příjmy jsou příjmy ze sdílených a svěřených daní a příjmy z vybraných poplatků. Sdílené daně jsou daně, jejichž výnos se dělí mezi obce, ostatní územní a státní

⁵³ <http://www.valassko-hornivsacko.cz/cs/o-nas/sdruzeni-obci-valassko-horni-vsacko/?produkt=399>

⁵⁴ Automatizovaný rozpočtový informační systém ARIS od roku 1993 až do ukončení provozu k 30. 6. 2010, zajišťoval informatické funkce vztahující se k datové oblasti účetního a finančního výkaznictví organizačních složek státu /OSS/, kapitol státního rozpočtu, státních příspěvkových organizací /PO/, státních fondů, územních samosprávných celků /ÚSC/ a jimi zřizovaných příspěvkových organizací, regionálních rad regionů soudržnosti /RR/ v České republice s cílem zajistit pracovníkům Ministerstva financí a ostatním orgánům státní správy potřebné informace pro průběžné hodnocení plnění příjmů a výdajů veřejných rozpočtů a o hospodaření výše uvedených subjektů; zajišťoval zpracování tabulkových částí závěrečných účtů kapitol a státního závěrečného účtu a zpracování finančních ukazatelů pro statistiku vládního sektoru. Nezastupitelnou funkci v systému ARIS měl účelový registr organizací označený zkratkou RARIS. Původně byl určen pouze pro účely zpracování, ale jak vývoj ukázal, obsahuje dnes informace, které jsou využívány v širším kontextu. Po ukončení provozu systému ARIS není již legislativní opora pro jeho aktualizaci, v současné době plní potřebnou funkci ve vztahu k aplikacím prezentačního systému ARISweb za období let 2001 až 2009.

⁵⁵ Aplikace prezentačního systému ÚFIS umožňují uživatelsky aktivní přístup k vybraným údajům účetních a finančních informací státu z Centrálního systému účetních informací státu /CSÚIS/ a zajišťují zveřejňování účetních závěrek organizačních složek státu podle § 21a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Pro veřejnost jsou k dispozici údaje v roční periodicitě počínaje rokem 2010.

rozpočtové subjekty. Svěřené daně jsou daně, jejichž výnos připadá pouze obci, může jimi být např. daň z nemovitostí. Tyto daňové příjmy se však netýkají dobrovolných svazků obcí, tyto žádné daňové příjmy ze zákona nemají.

Třída 2 - Nedaňové příjmy jsou mimo jiné příjmy z podnikání či poskytování služeb za úplatu. Do nedaňových příjmů patří např. poplatky, příjmy z užití majetku, patří sem přijaté úroky, dividendy, atd. Mezi nejvýznamnější nedaňové příjmy patří příjmy z vlastní činnosti, jako jsou např. příjmy za poskytované služby nebo příjmy z pronájmu majetku.

Třída 3 - Kapitálové příjmy jsou na rozdíl od daňových a nedaňových příjmů pouze nahodilé příjmy, které jsou úzce spojeny s prodejem majetku, nebo se jedná o příjmy z prodeje investičního majetku, příp. výnosy (prodeje) z cenných papírů. Může také jít o peněžní dary či příspěvky na pořízení majetku. Svým charakterem se jedná o jednorázové, neopakovatelné příjmy.

Třída 4 - Přijaté transfery patří mezi druhou nejvýznamnější kategorii příjmů a zároveň jde o nejvýznamnější ovlivnitelný zdroj příjmů. Zde se jedná především o dotace, které jdou do rozpočtu dobrovolného svazku obcí nejen ze strany obcí a krajů, ale také z fondů Evropské unie. Jedná se tak o dotace investičního či neinvestičního charakteru.

Třída 5 - Běžné výdaje jsou to výdaje, ze kterých se financují běžné (provozní) potřeby v rozpočtovém roce, jako např. platy zaměstnanců včetně povinného pojistného placeného zaměstnavatelem, nákupy materiálu apod. Výše těchto výdajů je závislá na struktuře, rozsahu a kvalitě poskytovaných veřejných statků a služeb.

Třída 6 - Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých, zejména investičních potřeb, přesahujících jedno rozpočtové období. Jde zpravidla o jednorázové výdaje na financování konkrétních investic dobrovolného svazku obcí.

Třída 8 - Financování informuje o tom, z jakých zdrojů je kryt deficit rozpočtu, případně jak bylo naloženo s jeho přebytkem. Deficit může být vyrovnán buď půjčkou, nebo prodejem finančních aktiv, dále může být uhrazen z naspořených prostředků z předchozích let. Přebytek rozpočtu znamená, resp. finanční prostředky mohou být uloženy na bankovní účet, nebo z nich mohou být splaceny závazky z minulých let.

4.3. Příjmy a výdaje za období 2007 – 2011

Příjmy dobrovolných svazků obcí se skládají především z nedaňových příjmů a z přijatých transferů neboli dotací. Daňové příjmy dobrovolné svazky obcí nemají a kapitálové příjmy jsou zřídka. Výdaje dobrovolných svazků obcí se skládají z výdajů běžných a z výdajů kapitálových.

Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že nejvyšší příjmy, a to podstatně výraznější vůči ostatním letům, byly v roce 2010, po konsolidaci činily 116 591,69 tis. Kč, v letech 2007 až 2009 byly téměř vyrovnané, kdy se pohybovaly v rozmezí od 4 362,89 tis. Kč do 4 662,33 tis. Kč. V roce 2011 činily příjmy po konsolidaci 39 434,73 tis. Kč. S tím, jak se měnila výše příjmů, se měnila i výše výdajů. V letech 2007 až 2009 se konsolidované výdaje pohybovaly na hranici příjmů, však v roce 2010 byly tyto výdaje podstatně vyšší než příjmy, bylo to o 28 621,77 tis. Kč. V roce 2011 byly výdaje nižší než příjmy, a to o 4 280,09 tis. Kč.

Tab. 4. 2. Rekapitulace příjmů a výdajů 2007 – 2011 (v tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011
Třída 1 – Daňové příjmy	0	0	0	0	0
Třída 2 – Nedaňové příjmy	639,28	707,38	984,35	17,24	168,77
Třída 3 – Kapitálové příjmy	0	0	0	0	0
Třída 4 – Přijaté transfery	5 093,73	6 947,94	4 441,33	197 379,39	74 420,60
Příjmy celkem před konsolidací	5 733,01	7 655,32	5 425,68	197 396,63	74 589,37
Příjmy celkem po konsolidaci	4 362,89	4 662,33	4 475,29	116 591,69	39 434,73
Třída 5 – Běžné výdaje	5 292,96	5 262,10	3 566,76	82 590,42	36 290,77
Třída 6 – Kapitálové výdaje	599,50	1 850,41	1 726,29	143 427,98	24 367,43
Výdaje celkem před konsolidací	5 892,46	7 112,51	5 293,05	226 018,40	60 658,20
Výdaje celkem po konsolidaci	4 522,34	4 119,52	4 342,66	145 213,46	35 154,64
Třída 8 - Financování	159,44	-542,82	-132,63	28 621,77	-13 931,17

Zdroj: ARIS web a UFIS web, vlastní zpracování

Rozpočet dobrovolného svazku obcí Valašsko - Horní Vsacko **na rok 2007** byl sestavený a schválený jako vyrovnaný, v říjnu však byla schválena a provedena úprava rozpočtu, která se týkala jak rozpočtových změn příjmů, tak také výdajů. Celková úprava příjmové i výdajové části rozpočtu 2007 činila celkem 3 955 tis. Kč, kdy se jednalo o navýšení stávajícího rozpočtu.⁵⁶ V tomto roce, ostatně jako i v dalších letech, byly nejvyšší příjmy ve Třídě 4 - přijaté transfery, resp. přijaté dotace. Neinvestiční dotace do rozpočtu činily 1 574,38 tis. Kč,

⁵⁶ Závěrečná zpráva dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko za rok 2007

investiční dotace činily 2 788,51 tis. Kč a nedaňové příjmy byly 639,28 tis. Kč. Celkový příjem před konsolidací byl 5 733,01 tis. Kč, příjem po konsolidaci tedy 4 362,89 tis. Kč. Běžné výdaje v tomto roce činily 5 292,96 tis. Kč, kapitálové výdaje činily 599,50 tis. Kč. Celkové výdaje před konsolidací činily 5 892,46 tis. Kč, po konsolidaci 4 522,34 tis. Kč. Konsolidace v tomto roce byla 1 370, 12 tis. Kč. Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci činilo – 159,45 tis. Kč. Rozpočet ze strany příjmů po konsolidaci byl tedy splněn z 89,18 %, a ze strany výdajů po konsolidaci z 89,16 %.⁵⁷

Rozpočet dobrovolného svazku obcí Valašsko - Horní Vsacko **na rok 2008** byl sestavený a schválený jako vyrovnaný, v září a následně potom v prosinci 2008 však byla schválena a provedena úprava rozpočtu, která se týkala rozpočtových změn jak příjmů, tak také výdajů, a to v celkové výši 2 508,20 tis. Kč, kdy se opět jednalo o navýšení rozpočtu.⁵⁸ Opět nejvyšší příjmy byly ve Třídě 4. Neinvestiční dotace do rozpočtu činily 3 558,74 tis. Kč, investiční dotace byly 396,21 tis. Kč a nedaňové příjmy byly 707,38 tis. Kč. Celkový příjem před konsolidací byl 7 655,32 tis. Kč, po konsolidaci tedy 4 662,33 tis. Kč. Běžné výdaje v tomto roce činily 5 262,10 tis. Kč, kapitálové výdaje činily 1 850,41 tis. Kč. Celkové výdaje před konsolidací činily 7 112,51 tis. Kč, výdaje po konsolidaci tedy byly 4 119,52 tis. Kč. Konsolidace v tomto roce byla 2 992,99 tis. Kč. Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci činilo 542,81 tis. Kč. Rozpočet ze strany příjmů po konsolidaci byl tedy splněn z 62,90 % a ze strany výdajů po konsolidaci z 59,63 %.⁵⁹

Rozpočet **na rok 2009** byl sestaven a schválen jako vyrovnaný, 1. října 2009 však byla schválena a provedena úprava rozpočtu, kdy jak příjmy, tak i výdaje byly sníženy, celkem o 15 082,9 tis. Kč.⁶⁰ Neinvestiční dotace do rozpočtu činily 1 486,49 tis. Kč, investiční dotace činily 2 004,45 tis. Kč a nedaňové příjmy byly 984,35 tis. Kč. Celkový příjem před konsolidací byl 5 425,68 tis. Kč, po konsolidaci tedy 4 475,29 tis. Kč. Běžné výdaje v tomto roce činily 3 566,76 tis. Kč, kapitálové výdaje činily 1 726,29 tis. Kč. Celkové výdaje před konsolidací činily 5 293,05 tis. Kč, po konsolidaci to tedy bylo 4 342,66 tis. Kč. Konsolidace v tomto roce byla 950,39 tis. Kč. Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci činilo 132,63 tis. Kč.

⁵⁷ <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisorg/index.pl>

⁵⁸ Závěrečná zpráva dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko za rok 2008

⁵⁹ <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisorg/index.pl>

⁶⁰ Závěrečná zpráva dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko za rok 2009

Rozpočet ze strany příjmů po konsolidaci byl tedy splněn ze 77,20 % a ze strany výdajů po konsolidaci ze 73,67 %.⁶¹

Co se týká hospodaření **roku 2010**, tak rozpočet byl sestaven opět jako vyrovnaný, i v tomto roce však došlo k úpravě a poté ke schválení změn rozpočtu, jak na straně výdajů, tak také na straně příjmů. Touto změnou však došlo k tomu, že rozpočet již není vyrovnaný, ale je sestaven jako schodkový. Nedošlo tedy ke stejnému finančnímu navýšení na straně příjmů a na straně výdajů, na straně příjmů bylo toto navýšení nižší, a to o 29 400 tis. Kč.⁶² Neinvestiční dotace do rozpočtu svazku činily 1 181,59 tis. Kč, investiční dotace svazku činily 94 676,87 tis. Kč a nedaňové příjmy byly 17,24 tis. Kč. Celkový příjem před konsolidací byl 197 396,63 tis. Kč, po konsolidaci tedy 116 591,69 tis. Kč. Běžné výdaje v tomto roce činily 82 590,42 tis. Kč, kapitálové výdaje činily 143 427,98 tis. Kč. Celkové výdaje před konsolidací činily 226 018,40 tis. Kč, po konsolidaci to bylo 145 213,46 tis. Kč. Konsolidace v tomto roce byla 80 804,94 tis. Kč. Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci činilo -28 621,77 tis. Kč. Rozpočet ze strany příjmů po konsolidaci byl tedy splněn na 100 % a ze strany výdajů po konsolidaci z 99,47 %.⁶³

Rozpočet dobrovolného svazku obce Valašsko – Horní Vsacko byl v **roce 2011** sestaven zase jako vyrovnaný, při úpravě a následnému schválení rozpočtu však opět došlo k tomu, že byl rozpočet nevyrovnaný, tentokrát však byl schválen jako přebytkový, kdy příjmy byly vyšší než výdaje, a to o 14 017,9 tis. Kč.⁶⁴ Neinvestiční dotace činily 1 274,68 tis. Kč, investiční dotace činily 37 991,28 tis. Kč a nedaňové příjmy byly 168,77 tis. Kč. Celkový příjem před konsolidací byl 74 589,37 tis. Kč, po konsolidaci tedy 39 434,73 tis. Kč. Běžné výdaje v tomto roce činily 36 290,77 tis. Kč, kapitálové výdaje činily 24 367,43 tis. Kč. Celkové výdaje před konsolidací činily 60 658,20 tis. Kč, po konsolidaci to tedy bylo 25 503,56 tis. Kč. Konsolidace v tomto roce byla 35 154,64 tis. Kč. Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci činilo 13 931,17 tis. Kč. Rozpočet ze strany příjmů po konsolidaci byl tedy splněn na 99,76 % a ze strany výdajů po konsolidaci z 99,97 %.⁶⁵

Z výše uvedených údajů, týkajících se příjmů a výdajů **za roky 2007 až 2011** je zřejmé, že rozpočet sestavoval a schvaloval dobrovolný svazek obcí Valašsko – Horní Vsacko jako

⁶¹ <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisorg/index.pl>

⁶² Závěrečná zpráva dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko za rok 2010

⁶³ <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisorg/index.pl>

⁶⁴ Závěrečná zpráva dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko za rok 2011

⁶⁵ <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisorg/index.pl>

vyrovnaný. V každém roce vždy došlo k úpravě rozpočtu, v roce 2008 dokonce dvakrát. V letech 2007 až 2009 byl rozpočet i po úpravách vyrovnaný, v roce 2010 byl však po úpravách schválen jako schodkový, kdy příjmy byly nižší než výdaje, a to o 29 400 tis. Kč a v roce 2011 byl po úpravách schválen jako přebytkový, kdy příjmy byly vyšší než výdaje, a to o 14 017,9 tis. Kč. Je zde nutno dále dodat, že skutečné příjmy a skutečné výdaje vůči plánovanému, resp. schválenému rozpočtu byly plněny v každém roce jinak. Zatímco v prvních letech byl rozpočet na straně příjmů i výdajů plněn v průměru na 75 %, tak v letech 2010 a 2011 se plnění rozpočtu blížilo téměř 100 %, a to jak na straně příjmů, tak také na straně výdajů.

Pro úplnost je třeba uvést, že hlavními příjmy do rozpočtu dobrovolného svazku jsou neinvestiční přijaté transfery od obcí a krajů a investiční přijaté transfery od obcí, krajů a regionální rad. Výdaji jsou běžné výdaje a kapitálové výdaje, kdy lze zde uvést, že se jedná např. o materiál, nájemné platy zaměstnanců, sociální a zdravotní pojištění, konzultační a právní služby, opravy a udržování a v neposlední řadě také výdaje na investice prováděné na území dobrovolného svazku obcí.

Tabulka 4. 3. Znázorňuje procentní podíl jednotlivých příjmů a výdajů na celkových příjmech a výdajích dobrovolného svazku Valašsko – Horní Vsacko v letech 2007 – 2011.

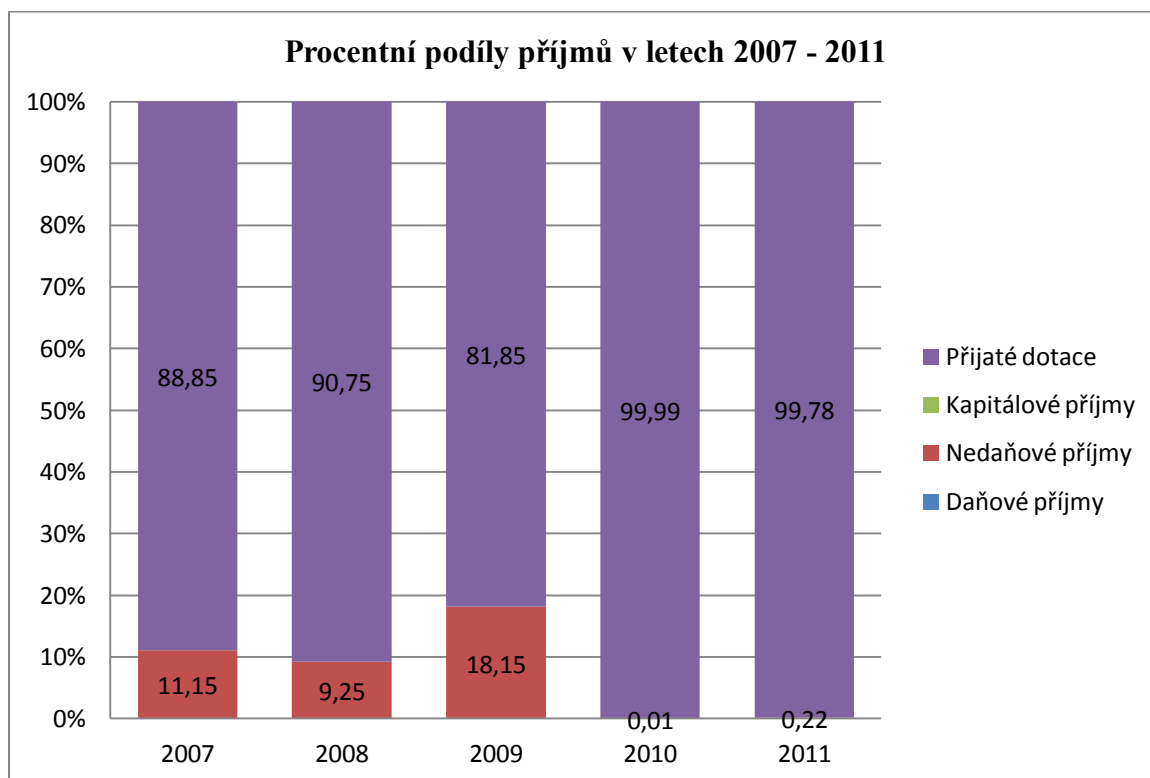
Tab. 4.3. Procentní podíl příjmů a výdajů v letech 2007 – 2011 (v tis. Kč)

Rok –podíl v %	2007	Podíl	2008	Podíl	2009	Podíl	2010	Podíl	2011	Podíl
Třída 1 – Daňové příjmy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Třída 2 – Nedaňové příjmy	639,28	11,15	707,38	9,25	984,35	18,15	17,24	0,01	168,77	0,22
Třída 3 – Kapitálové příj.	0	0	0	0	0	0	0	0%	0	0
Třída 4 – Přijaté transfery	5 093,73	88,85	6 947,94	90,75	4 441,33	81,85	197 379,39	99,99	74 420,60	99,78
Příjmy celkem	5 733,01	100	7 655,32	100	5 425,68	100	197 396,63	100	74 589,37	100
Třída 5 – Běžné výdaje	5 292,96	89,82	5 262,10	73,98	3 566,76	67,38	82 590,42	36,55	36 290,77	59,82
Třída 6 – Kapitálové výdaj.	599,50	10,18	1 850,41	26,02	1 726,29	32,62	143 427,98	63,45	24 367,43	40,18
Výdaje celkem	5 892,46	100	7 112,51	100	5 293,05	100	226 018,40	100	60 658,20	100
Třída 8 – Financování	159,44		-542,82		-132,63		28 621,77		-13 931,17	

Zdroj: ARIS web a ÚFIS web, vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že největší podíl na celkových příjmech dobrovolného svazku obcí mají přijaté transfery, resp. dotace. Tyto se pohybují od 81,85 % až k téměř 100 %. Jsou tedy největším příjmem tohoto svazku. Nedaňové příjmy tak tvoří jen malou část příjmů, kdy v roce 2010 tyto příjmy byly velmi zanedbatelné, blížily se téměř 0 %, nejvyšší nedaňové příjmy byly v roce 2009, kdy činily 18,15 % celkových příjmů. Jak již bylo výše uvedeno, dobrovolné svazky obcí nezískávají žádným způsobem daňové příjmy. Níže uvedený graf uvádí podrobnější znázornění podílů jednotlivých příjmových tříd.

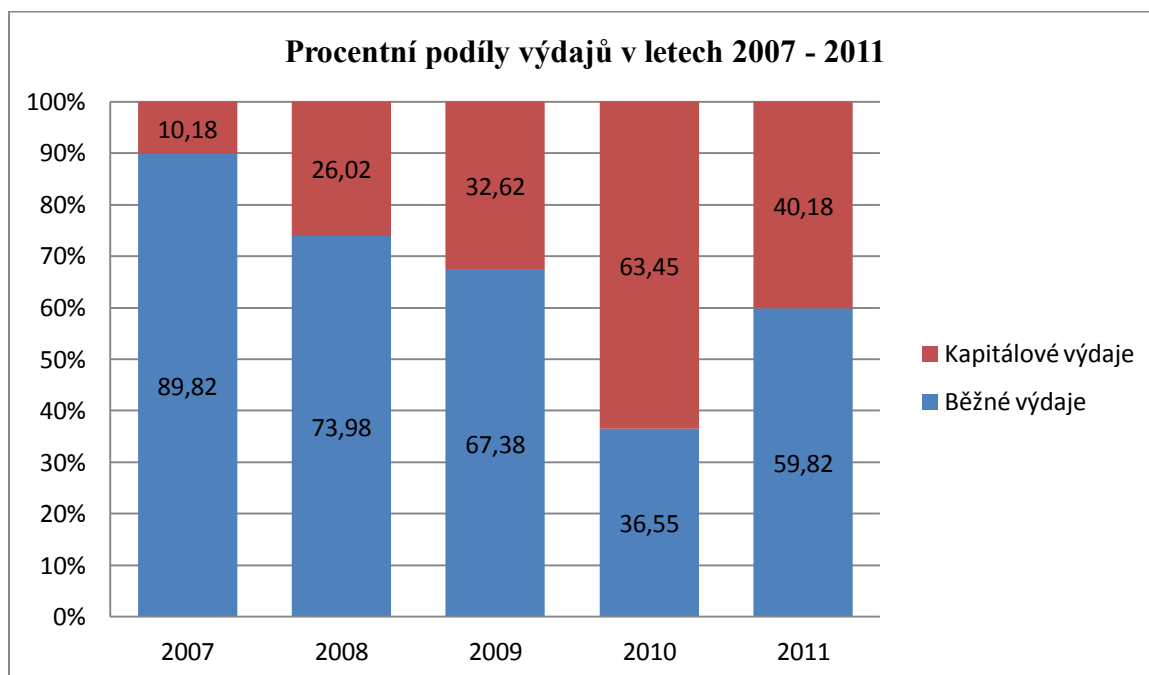
Graf č. 4. 1. Procentní podíly příjmů v letech 2007 - 2011

Z grafu je více než zřejmé, že hlavním příjmem dobrovolného svazku jsou dotace, v daném případě se jedná o dotace, které jsou určeny na výstavbu cyklostezky Bečva.

Z tabulky 4. 3. jsou zřejmé nejen příjmy, ale také výdaje dobrovolného svazku obcí v daném období. Běžné výdaje se pohybovaly v rozmezí od 36,55 % do 89,82 %, tyto také zaujímají největší podíl na celkových výdajích. Tyto výdaje jsou určeny na financování běžné neboli provozní potřeby v daném roce. Kapitálové výdaje se v roce 2007 a 2008 pohybovaly mezi 10,18 % a 26,02 %, avšak v roce 2009 mírně vzrostly na 32,62 %, kdy v roce 2010 vzrostly výrazně až na 63,45 % celkových výdajů, což lze přičíst tomu, že se výrazně investovalo do výše uvedené investiční akce, na kterou byly finance poskytnuty. V roce 2011 se kapitálové výdaje pohybovaly na hranici 40 % celkových výdajů dobrovolného svazku obcí.

Graf č. 4. 2. Procentní podíly výdajů v letech 2007 – 2011

Jak již bylo uvedeno a z grafu je zřejmé, v prvních třech letech měly běžné výdaje větší podíl na celkových výdajích, avšak v roce 2011 došlo ke změně, kdy výdaje kapitálové byly výrazně vyšší než výdaje běžné. V tomto roce také došlo k realizaci velké části investiční akce, týkající se cyklostezky.

4.4. Investiční akce svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko „Cyklostezka Bečva“

V posledních letech dochází k velkému rozvoji turistiky. Nejedná se pouze o turistiku pěší, ale především o cykloturistiku. Prožíváme téměř „boom“ tohoto sportu a této aktivity, a to nejenom ze strany turistů, tuzemských a zahraničních, kteří navštěvují tento region, ale také ze strany obyvatel této lokality, kteří kolo používají nejen k přepravě do zaměstnání a do školy, ale také z důvodu relaxace a zábavy. Z tohoto důvodu také dochází k vydávání cykloturistických mapek, které se snaží doporučovat cyklotrasy tak, aby neohrožovaly pěší turisty, nebo aby cyklisté nebyli ohrožováni ze strany motorové dopravy. Valašsko a Horní Vsacko nabízí mnoho kilometrů tras pro cyklisty, ale tyto stále nejsou dostačující a především kvalitní. S rozvojem cyklistiky, a to nejen jako dopravního prostředku, ale také jako určité formy turistiky a relaxace, je nutné řešit na území obcí bezpečnou cyklistickou dopravu navazující na již stávající cyklostezky. Nejen z tohoto důvodu, ale také z důvodu vyšší návštěvnosti regionu, tím zvýšení cestovního ruchu, a i pracovních příležitostí, došlo

k naplánování výstavby, resp. dostavby cyklostezky na území dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko.

Obsahem projektu je tedy vybudování cyklostezky Bečva. Jedná se o stavební realizaci nehotových úseků cyklostezky, která je v Generelu cyklistické dopravy Zlínského kraje uvedena jako jedna ze tří základních priorit. Jde o hlavní trasu cyklostezky na úseku Velké Karlovice – Vsetín – Valašské Meziříčí – Hranice na Moravě, na kterou budou potom navazovat další úseky, konkrétně o úsek Velké Karlovice – Vsetín, tedy úsek na území dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko. Nachází se zde již hotové a funkční úseky Cyklostezky Bečva, tyto je však nutno propojit tak, aby tato komunikace byla kvalitní a vhodná nejen pro občany, kteří zde žijí a kteří by ji mohli využívat k cestám nejen do zaměstnání a školy, ale také za odpočinkem. Přispěje také ke zvýšení turistické atraktivity regionu. Nelze zde opomenout, že cyklostezka přispívá nemalou měrou k dopravní bezpečnosti. Cyklostezka je dle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích a jeho prováděcí Vyhlášky č. 104/1997 Sb., ustanovení § 6 odst. 4 silnicí IV. třídy⁶⁶, kdy na ni platí pravidla pro provoz na pozemních komunikacích. Jedná se tedy o komunikace s živičnou vozovkou, která je široká 3 metry. Pro výkupy pozemků však byla navržena šířka 4 metrů, a to z důvodu realizaci doprovodné zeleně a svahování v místech násypů a zářezů. Část trasy je vedena po stávajících komunikacích, kde se stavební úpravy nepředpokládají. Na trase je vyvolána potřeba realizace či rekonstrukce 13 lávek přes tok řeky Vsetínská Bečva a jejich přítoků. Technické řešení jednotlivých úseků je dále rozpracováno a upřesněno ve stupních projektové přípravy, které se týká územního rozhodnutí a stavebního povolení, a k němu příslušné dokumentace.

Realizace celého projektu se dělí na dílčí projekty, které budou podávány jako samostatné žádosti o podporu, jelikož se jedná o dílčí projekty ve smyslu zařazení jednotlivých úseků do dotačních opatření. Jedná se o žádosti o dotace z Regionálního operačního programu a ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Žádný z nich nepřesáhne výši výdajů 100 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že projekt Cyklostezka Bečva může vyvolat u žadatele další aktivity, může také dojít k tomu, že dobrovolný svazek obcí bude žádat o finanční prostředky z dalších operačních programů. Je předpoklad, že půjde o žádosti 1. prioritní osy ROP – Doprava, dále se potom ještě nabízí 2. a 3. prioritní osa ROP, což je Integrovaný rozvoj a obnova regionu

⁶⁶ Místními komunikacemi IV. třídy jsou samostatné chodníky, stezky pro pěší, cyklistické stezky, cesty v chatových oblastech, podchody, lávky, schody, pěšiny, zklidněné komunikace, obytné a pěší zóny apod.

a Cestovní ruch, kdy největší míra návaznosti v rámci možného řešení projektů a aktivit se nabízí ve 3. prioritní ose, což je Cestovní ruch. Možná součinnost, vzhledem k poloze regionu je také na úrovni Operačního programu Přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovensko. Další oblasti návaznosti a jejich finanční nástroje jsou uvedeny v příloze č. 1

Realizace projektu je umístěna do jednoho města (Karolinka) a šesti obcí (Janová, Hovězí, Huslenky, Halenkov, Nový Hrozenkov a Velké Karlovice), které vytvořily, jak již bylo uvedeno, dobrovolný svazek obcí pod názvem Valašsko – Horní Vsacko. Tohoto projektu se neúčastní město Vsetín a obce Zděchov a Ústí, které jsou také členy dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko.

Mezi Sdružením Valašsko – Horní Vsacko a výše uvedenými obcemi byla sepsána smlouva o spolupráci na realizaci projektu „Výstavba a rekonstrukce cyklostezky Bečva“, kdy tento projekt je, jak již bylo výše uvedeno, z velké části financován z Regionálního operačního programu, Priorita 1, Podopatření 1. 3., a dále z finančních prostředků poskytnutých Státním fondem dopravní infrastruktury v rámci příspěvku na budování cyklostezek s tím, že tato smlouva je smlouvou rámcovou, kdy na jejím základě jsou mezi smluvními stranami uzavírány další smluvní dokumenty.

Projekt je v souladu s hlavním cílem prioritní osy č. 1 ROP NUTS II Střední Morava i všech aktivit předmětné oblasti podpory. Hlavním cílem je tedy posílit dopravní dostupnost a dopravní obslužnost regionu v souladu s udržitelným rozvojem, dále pak realizace aktivit v rámci přípravy, realizace a koordinace Integrovaných projektů a integrovaných plánů rozvoje měst/území, výstavba regionálně významné stezky pro bezmotorovou dopravu a realizace opatření pro zvýšení bezpečnosti bezmotorové dopravy.

Žadatel, tedy dobrovolný svazek obcí Valašsko – Horní Vsacko na základě Výzvy č. 02/2007 – 1.3. Bezmotorová doprava předložil žádost o dotaci z výše uvedeného regionálního operačního programu. V žádosti je mimo jiné uvedeno, že žadatel má zkušenosti z podobných projektů, kdy realizoval již několik investičních akcí, např. přestavbu a rekonstrukci budovy Městského úřadu v Karolince, přestavbu hospodářské budovy na stolařskou dílnu, realizaci dětského hřiště v Janové, realizaci lávky pro cyklisty v Hovězí. Tyto projekty byly financovány Centrem pro regionální rozvoj, s názvem grantu Interreg IIIA ČR – SR. Partnery projektu jsou obce, které jsou členy dobrovolného svazku.

Vybudování Cyklostezky Bečva, musí projít několika fázemi. V první fázi, v tzv. **fázi přípravné neboli předinvestiční** byla dopracována potřebná stavebně-technická dokumentace pro územní rozhodnutí a dokumentace pro stavební povolení a pro realizaci projektu. V rámci přípravné fáze muselo dojít k výkupům pozemků od jednotlivých majitelů. Bylo proto nutné, aby výkupy probíhaly průběžně, a to již od chvíle, kdy byla vypracovaná dokumentace pro územní rozhodnutí. Další fází je **fáze investiční**, tato fáze nastává v případě, že je projekt vybrán v rámci grantového řízení ROP NUTS II Střední Morava a s předkladatelem projektu je podepsána smlouva o poskytnutí dotace. Dochází k výstavbě nově vybudované bezpečné cyklistické stezky Bečva na území mikroregionu Valašsko – Horní Vsacko v celkové délce **31,330 km**, včetně adekvátního dopravního značení. Další fází je **fáze provozní**, která se týká již samotného provozu na nově vybudovaných komunikacích. Tato fáze bude zajištěna dodavatelsky, prostřednictvím např. Technických služeb Vsetín, Bytovým podnikem Karolinka apod.). Tyto činnosti budou zahrnovat zejména čištění komunikace včetně odvozu odpadků, zimní údržbu, osvětlení a průběžné opravy, důležitá je ale i reklama a propagace v rámci cykloturistické nabídky.

K žádosti o dotaci byl přiložen rozpočet projektu, ze kterého je zřejmé, že celkové výdaje na projekt budou činit 126 170, 72 tis. Kč. Z tohoto rozpočtu je zřejmé, že největší náklady budou na stavební část a nákup technologií, a to ve výši 125 870,72 Kč, z toho budou 2 800 tis. Kč činit náklady na pořízení, resp. vykoupení pozemků nutných ke stavbě, na projektovou dokumentaci budou vynaloženy finanční prostředky ve výši 2 154,01 tis. Kč a zbývající finanční prostředky, které jsou zároveň nejvyšší položkou v rozpočtu, ve výši 120 916,70 tis. Kč budou použity na stavební části stavby. Dalšími výdaji, které jsou uvedeny v rozpočtu, jsou výdaje na publicitu projektu, a to ve výši 300 tis. Kč. Rozpočet projektu je uveden v příloze č. 2

Jak již bylo uvedeno, celkové náklady na projekt budou ve výši 126 170,72 tis. Kč. Vlastní podíl žadatele bude ve výši 15 %, což činí 18 925,61 tis. Kč, tyto budou pokryty z vlastních zdrojů. Zbývajících 85 % bude tedy z dotací projektu, tedy z rozpočtu výše uvedeného projektu, kdy tyto budou čerpány z evropských fondů, resp. z Evropské unie. Dle finančního plánu prostředky z dotací budou čerpány průběžně, a to v pěti termínech, kdy první čerpání je ve finančním plánu uvedeno ve výši 26 245,11 tis. Kč, a ostatní čerpání budou ve stejných splátkách ve výši 20 250,00 tis. Kč.

Co se týká stavební činnosti související s realizací na Cyklostezce Bečva, výběr dodavatele bude proveden dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách⁶⁷ a bude zahrnovat kompletní dodávky stavebních prací, včetně mostních konstrukcí. Může však dojít k tomu, že mostní objekty budou realizovány zvlášť, vzhledem k tomu, že se jedná o specifické práce, ale plánováno toto není.

Vzhledem k tomu, že stavba výše uvedené cyklostezky má velké množství jak přípravných prací, tak také rozsáhlou samotnou realizaci je nutné, aby byla prováděna v jednotlivých etapách, které musí být pečlivě naplánovány. Stezka je tedy rozčleněna na jednotlivé úseky, které se v daném období budou realizovat, tzn., že v každém roce bude realizována část stezky, ke které musí být připravena dokumentace pro územní rozhodnutí, dokumentace pro stavební povolení nebo bude zahájena vlastní stavební realizace cyklostezky.

4.5. Finanční náklady na vybudování Cyklostezky Bečva

Při jakékoliv investiční akci dochází k výdajům, které můžeme dělit na výdaje způsobilé a nezpůsobilé. Základní rozdíl mezi těmito výdaji je ten, že výdaje způsobilé jsou hrazeny z dotací projektu, zatímco výdaje nezpůsobilé musí být hrazeny z rozpočtu investora, v daném případě z rozpočtu dobrovolného svazku. Mezi výdaje způsobilé⁶⁸, které dobrovolný svazek vykazuje, patří především výdaje na projektovou dokumentaci – studie, dokumenty územního rozhodnutí, dokumenty stavebního povolení (jsou součástí předinvestiční etapy), výdaje na výkupy pozemků potřebných k realizaci jednotlivých úseků cyklostezek (jsou také součástí předinvestiční etapy), výdaje na realizaci stavebních prací – zahrnují výdaje na nákup stavebního materiálu, jakož i ostatní náklady spojené se stavebními pracemi, výdaje

⁶⁷ Zákon č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách upravuje v souladu s právem Evropských společenství druhy a postupy při zadávání veřejných zakázek; druhy zadávacích řízení (otevřené, užší, jednací s a bez uveřejnění); soutěž o návrh; dohled nad dodržováním tohoto zákona a dále též podmínky vedení a funkce seznamu kvalifikovaných dodavatelů a systému certifikovaných dodavatelů.

⁶⁸ Způsobilé výdaje (uznatelné náklady) jsou takové, které jsou v souladu s evropskou a českou legislativou, především v souladu s článkem 56 nařízení Rady (ES) č.1083/2000, s nařízením Komise (ES) č.1828/2006 a v souladu s Pravidly způsobilých výdajů pro programy spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na programové období 2007—2013 a s operačními programy vč. navazujících dokumentů. Výdaje musí být přiměřené a být vynaloženy v souladu s principy hospodárnosti. Výdaje musí být identifikovatelné a prokazatelné a musí být doložitelné potvrzenými účetními doklady, tzn., musí být definitivní a zachycené odpovídajícím způsobem a v souladu s požadavky legislativy v účetnictví nebo daňové evidenci předkladatele projektu. Výdaje musí být zaplacený a zaplacení doloženo před jeho proplacením z Fondů EU (s výjimkou odpisů, režijních nákladů a věcných příspěvků). Výdaje jsou způsobilé pro příspěvek z fondů, jestliže vznikly a byly skutečně uhrazeny mezi 1. lednem 2007 a 31. prosincem 2015. Projekty nesmějí být dokončeny před počátečním dnem způsobilosti. Řídící orgány mohou stanovit užší kritéria pro počáteční a koncové datum způsobilosti výdajů.

na publicitu, podle podmínek ROP Střední Morava, daň z přidané hodnoty na všechny výše uvedené druhy výdajů.

Nezpůsobilé výdaje⁶⁹ budou zahrnovat všechny další výdaje, které jsou hrazeny přímo z rozpočtu Sdružení Valašsko – Horní Vsacko, či jednotlivých obcí sdružení v rámci jeho provozních výdajů, provozní náklady podle struktury, všechny složky výdajů na projektovou dokumentaci, výkupy, realizaci nebo publicitu, včetně daně z přidané hodnoty, které budou hrazeny před dnem podání žádosti o dotaci.

Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že celkové výdaje na realizaci investiční akce činí 126 170,72 tis. Kč, z toho způsobilé výdaje jsou totožné. Z toho vyplývá, že nezpůsobilé výdaje budou nulové, a jak je již výše uvedeno, tyto výdaje sice vzniknou, ale svazek obcí je bude hradit, jak již bylo výše uvedeno, přímo ze svého rozpočtu. Dále je třeba uvést, že tyto celkové výdaje, rozčleněné na níže uvedené položky jsou v souladu s rozpočtem projektu.

Tab. 4.3. Výdaje na realizaci investiční akce (v tis. Kč)

Položky	V tis. Kč
Výdaje celkem	126 170,72
Způsobilé výdaje	126 170,72
Nezpůsobilé výdaje	0,0
Publicita	300,00
Provozní náklady	1 140,00
Projektová dokumentace	2 154,01
Výkupy	2 800,00
Realizace	119 776,71

Zdroje: rozpočet dobrovolného svazku obcí, vlastní zpracování

Jak již bylo řečeno, projekt Cyklostezka Bečva se týká sedmi obcí, přes jejichž území cyklostezka Bečva povede. Pro lepší názornost byla vytvořena níže uvedená tabulka, která člení celkové výdaje mezi jednotlivé plánované úseky cyklostezky. Výdaje na projektovou dokumentaci, výkupy a realizaci jsou údaje, které jsou spočítány jako výdaje na jednotlivé

⁶⁹ Nezpůsobilé výdaje (neuznatelné náklady) jsou výdaje, které nemohou být spolufinancovány ze strukturálních fondů, a to v souladu s článkem 56 nařízení Rady (ES) č.1083/2000, s nařízením Komise (ES) č.1828/2006 a v souladu s Pravidly způsobilých výdajů pro programy spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na programové období 2007—2013. Nezpůsobilé výdaje nejsou uvedeny mezi způsobilými výdaji v prováděcím dokumentu operačního programu. Pokud tyto výdaje v projektu existují, musí být vykázány ve finančním plánu projektu a jsou vždy financovány z vlastních zdrojů žadatele.

obce. Problém však nastává při rozpočítání provozních výdajů a výdajů na publicitu⁷⁰. Nelze jednoznačně určit, kolik finančních prostředků bude vydáno v jednotlivých obcích, proto výdaje na publicitu byly rozpočítány rovným dílem mezi jednotlivé obce a provozní náklady budou rozpočítány na počet kilometrů v dané obci.

Z níže uvedené tabulky je zřejmé, že nejvyšší výdaje jsou na realizaci cyklostezky v obcích Velké Karlovice a Huslenky, kdy se jedná o nejdelší úseky, a to více jak 6 kilometrů v každé obci. Nejnižší výdaje jsou naopak v obci Hovězí, která má nejmenší úsek cyklostezky, a to pouze necelé dva kilometry.

Tab. 4.4. Celkové výdaje na Cyklostezku v jednotlivých obcích (v tis. Kč)

Obec	Počet km	Projektová dokumentace	Výkupy	Realizace	Publicita	Provozní náklady	Výdaje celkem
Velké Karlovice	6,243	481,8	700,00	28 794,50	42,86	227,16	30 246,32
Karolinka	4,182	443,7	200,00	17 796,47	42,86	152,17	18 635,20
Nový Hrozenkov	5,988	470,5	600,00	18 893,76	42,86	217,88	20 225,00
Halenkov	4,204	80,7	200,00	11 896,47	42,86	152,97	12 373,00
Huslenky	6,970	318,5	800,00	28 899,75	42,86	253,62	30 314,73
Hovězí	1,467	121,3	100,00	4 098,22	42,85	53,38	4 415,75
Janová	2,276	237,51	200,00	9 397,54	42,85	82,82	9 960,72
Celkem	31,330	2 154,01	2 800,00	119 776,71	300,00	1 140,00	126 170,72

Zdroj: Rozpočet dobrovolného svazku obcí, vlastní zpracování

Pro úplnost a pro zajímavost je třeba uvést, kolik finančních prostředků je vynaloženo na 1 km cyklostezky, což je uvedeno v níže uvedené tabulce.

⁷⁰ Publicita projektu - všichni příjemci podpory z dotací EU jsou povinni v rámci získané finanční podpory zajistit publicitu projektu tak, aby byly všechny subjekty účastníci se projektu o těchto finančních prostředcích informovány. Výdaje na publicitu jsou způsobilými výdaji projektu, musí být přiměřené rozsahu projektu a jejich forma musí být adekvátní.

Tab. 4.5. Výdaje na 1 km Cyklostezky

Obec	Celkové náklady	Počet kilometrů	Celkové náklady na 1 km
Velké Karlovice	30 246,32	6,243	4 844,84
Karolinka	18 635,20	4,182	4 456,05
Nový Hrozenkov	20 225,00	5,988	3 377,59
Halenkov	12 373,00	4,204	2 943,15
Huslenky	30 314,73	6,970	4 349,32
Hovězí	4 415,75	1,467	3 010,05
Janová	9 960,72	2,276	4 376,41
Celkem	126 170,72	31,330	4 027,15

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je zřejmé, že jeden kilometr této cyklostezky na celé své trase stojí průměrně 4 027,15 tis. Kč. Pokud se na situaci podíváme z hlediska obcí, je zřejmé, že v každé obci je tato částka jiná. Lze se domnívat, že toto je způsobeno tím, že v každé obci jsou jiné podmínky. Zvýšit, nebo naopak snížit cenu jednoho kilometru cyklostezky může např. výkup pozemků. V každé obci se pozemky vykupovaly v jiné délce, ale také v jiné ceně. Dále také původní povrch, přes který cyklostezka vede, byl různý. Jiná finanční částka je vydávána na úpravu pozemku již zpevněného a jiná je vydávána na pozemek neupravený, např. louku. V obcích se také nacházejí různá přemostění přes řeku Bečvu, nebo potůčky, které jsou v dané lokalitě. Nedražší byl 1 km cyklostezky v obci Velké Karlovice, kdy za něj byla vydána částka 4 844,84 tis. Kč, a nejlevnější byl v obci Halenkov, kdy byl vybudován za cenu 2 943,15 tis. Kč za jeden kilometr.

V souvislosti s výstavbou cyklostezky a následně po ukončení cyklostezky budou vznikat náklady na její údržbu. **Správa a údržba** cyklostezky je důležitou součástí celého procesu budování a používání cyklistické infrastruktury. Špatný stav povrchu stezky (výtluky, nerovnosti) zvyšuje riziko poranění a vede k tomu, že se cyklisté vrací na upravené povrchy komunikací s motorovou dopravou, tudíž původní záměr, bezpečná nemotorová doprava nemá dostatečný účinek. Neméně důležitá je i starost o přilehlý porost, jehož špatný stav vede k zúžení průjezdního profilu nebo ke zhoršení rozhledových poměrů, což je také negativní.

Určení konkrétního správce stezek souvisí s vlastníkem pozemku, po kterém je stezka vedena. V 99 % případů jsou stezky ve vlastnictví měst či obcí a správcem je tedy město nebo obec, resp. městem či obcí pověřená organizace. V případě, že je stezka vedena po soukromém

pozemku, je věcí dohod s majitelem pozemku, kdo bude správcem. Je obvyklé, že správcem zůstává majitel, ve výjimečných případech přebírá správu město či obec.

Provozní náklady cyklostezky v daném případě budou zajišťovány investorem, tedy dobrovolným svazkem. Tyto náklady představují nároky na údržbu komunikace a stanoveny jsou kvalifikovaným odhadem, kdy na 1 km v letním období bude vynaloženo 6 000 Kč a v zimním období 9 000 Kč. Celkem se náklady v provozní činnosti budou zvyšovat se zvětšováním realizovaných cyklostezek. Zimní údržba se přitom vždy rozpočítává rovnoměrně mezi následující léta, tj. půlka nákladů na zimní údržbu je započítána do roku 2010, zatímco druhá půlka vznikne až v roce 2011. A proč zimní údržba, když se v zimě na kole nejezdí? Protože se s trasou cyklostezky počítá v zimě na běžecké stopy, jelikož Velké Karlovice a okolí patří k zimním střediskům s velkým cestovním ruchem, s mnoha lyžaři a především běžkaři, kteří každým rokem ve větším počtu navštěvují tento region. Je samozřejmé, že kromě klasické údržby může dojít k mimořádným nákladům při mimořádných opravách, které mohou kdykoliv nastat a které je nutno profinancovat.

4.6. Zhodnocení projektu

Projekt „Cyklostezka Bečva“ je možno hodnotit především z hlediska potřeby a z hlediska nutnosti získání dotací.

Projekt je zaměřený na aktivitu, která se týká rozvoje ekologicky vstřícné dopravy a funkční dopravní alternativy posilující dopravní obslužnost a zvyšující atraktivnost regionu pro účely cestovního ruchu, ale také pro sportovní a volnočasové vyžití. Projekt přispívá k rozvoji regionu, snížení ekologické zátěže, zdravému životnímu stylu obyvatelstva a k rozšíření dopravních možností při cestě do zaměstnání či do škol. Tyto aktivity jsou společné s cíli regionální politiky příslušných programových dokumentů v podmínkách České republiky, resp. NUTS 2 Střední Morava. Vybudování cyklostezky je kladem pro životní podmínky obyvatel a návštěvníků regionu Valašska. Potřeba realizace projektu je zřejmá z provedených průzkumů, poptávky potenciálních uživatelů a srovnání trendů při využívání cyklistické přepravy.

Projekt Cyklostezka Bečva se finančně opírá a předpokládá velkou dotační podporu. V případě nezískání dotací by se realizace projektu nemohla uskutečnit. Byla by možná pouze částečná realizace, a to prostřednictvím, obecních, krajských nebo národních finančních prostředků. Evropská unie, prostřednictvím svých strukturálních fondů, podporuje takovéto

projekty, projekt tedy odpovídá jejím prioritním oblastem. Realizací projektu Cyklostezka Bečva v regionu Valašska – Horního Vsacka dojde, jak již bylo výše uvedeno, k vybudování 31,33 kilometrů bezpečných cyklostezek na území Valašska s dílčím propojením na regionální, meziregionální i mezinárodní systém tras pro cyklisty. Celkový rozsah těchto tras se tak více než ztrojnásobí.

Téměř v závěru je třeba uvést, že finanční zajištění investiční akce dobrovolného svazku obcí „Cyklostezka Bečva“ se řídí statutem Fondu kofinancování evropských projektů, ze kterého budou finanční prostředky čerpány a Metodikou finančních toků.

Možností pro podporu realizace projektů v oblasti cyklistické dopravy je možné využívat zdroje, z následujících fondů: z Evropského regionálního rozvojového fondu (ERDF), který patří ke strukturálním fondům, a to přes regionální operační program NUTS II Střední Morava, ze Strukturálního fondu dopravní infrastruktury, z rozpočtu Zlínského kraje, kde je vymezena část na podporu cyklistické dopravy, v rámci přeshraniční spolupráce je pak možné využívat podpory Iniciativy Společenství INTEREG (ČR – SR), operačního programu LEADER+, program zemědělství a Programu obnovy venkova Zlínského kraje, kdy oprávněnými žadateli mohou být obce do dvou tisíc obyvatel.

Nicméně v souvislosti s podporou cyklistické dopravy je možné se zmínit i o jiných zdrojích, které zdánlivě nemají s cyklistikou nic společného. V případě zajištění bezpečnosti a plynulosti cyklistům na jejich cestách se nemusí jednat vždy o výstavbu nové cyklistické stezky, ale i o rekonstrukci místních a účelových komunikací či zpevnění polních a lesních cest, jako příklad lze např. uvést využití drážních těles po rušených železničních tratích pro vedení cyklotras.

5. ZÁVĚR

Základním územním samosprávným společenstvím občanů v České republice je obec, která je charakterizována dvěma základními znaky, a to společenstvím občanů a územím. Obec se řídí především zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Dalšími zákony, které navazují na zákon o obcích, či se nějak dotýkají obecního zřízení, jsou např. zákon o volbách do zastupitelstev obcí⁷¹ nebo zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů⁷² aj.

Charakteristika obce, orgány obce, právní předpisy, které obec vydává, samostatná a přenesená působnost obcí byly podrobně popsány ve druhé kapitole. Krátce je zde popsána spolupráce mezi obcemi a tři formy její spolupráce.

Ve třetí kapitole byly podrobně rozebrány možné spolupráce obcí v České republice, kdy nejvyšší formou spolupráce mezi obcemi je dobrovolný svazek obcí, který je zároveň nejtypičtější spoluprací mezi jednotlivými obcemi. Dobrovolný svazek obcí je samostatnou právnickou osobou, která je zakládána písemnou zakladatelskou smlouvou. Členy mohou být pouze obce, nikoli fyzické nebo jiné právnické osoby. Členské obce svazku zajišťují společné plnění úkolů obcí jen v samostatné působnosti, nikdy se nejedná o spolupráci v přenesené působnosti. Svazky vznikají za účelem realizace úzce vymezeného okruhu činností, nejčastěji se však jedná o investiční akce, které by obec sama za sebe realizovat nemohla z důvodu nedostatku financí. Je zřejmé, že od roku 2001, kdy tato spolupráce začala být využívána, počet dobrovolných svazků obcí vzrostl téměř o polovinu. Tak jako obce, tak také dobrovolné svazky mají své orgány a hospodaří podle zákona č. 250/2000 Sb. Svazek obcí musí sestavovat roční rozpočet, rozpočtový výhled, závěrečný účet a své hospodaření musí nechat přezkoumat. Financování dobrovolného svazku obcí probíhá za pomoci vnitřních a vnějších zdrojů. K vnitřním zdrojům patří např. vklady obcí, k vnějším zdrojům dotace, které jsou rozděleny do několika skupin. Důležitým financováním v současné době (v letech 2010 – 2013) je financování z programů EU, kdy toto financování začala Česká republika využívat již před vstupem do EU prostřednictvím tzv. předvstupních programů Phare, ISPA a Sapard. Nyní nejvíce dotací přichází ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Mimo finanční podpory ze strany EU dochází k podpoře ze zahraničních zdrojů, jako jsou Finanční mechanismus EHP/Norska, Finanční pomoc Švýcarska, Mezinárodní visegrádský fond a Program Vlámské spolupráce.

⁷¹ Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších

⁷² Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Ve čtvrté kapitole je popsán dobrovolný svazek obce Valašsko – Horní Vsacko, který byl založen dvěma městy Vsetín a Karolinka a osmi obcemi Janová, Hovězí, Huslenky, Halenkov, Nový Hrozenkov, Zděchov, Ústí a Velké Karlovice. Tento vytvořil své stanovy, ve kterých jsou mimo jiné vytyčeny základní práva a povinnosti jednotlivých členů a předmět jeho činnosti.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zhodnotit hospodaření dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko v letech 2007 až 2011, konkrétně zjistit, zda rozpočet, který byl schválen, byl vyrovnaný, schodkový či přebytkový a zda byl splněn a z kolika procent. Byla tedy provedena analýza hospodaření tohoto svazku, kdy byly porovnány údaje ze strany příjmů a výdajů v letech 2007 – 2011. Z tohoto je zřejmé, že dobrovolný svazek každoročně sestavoval a schvaloval vyrovnaný rozpočet, kdy každým rokem došlo k úpravě rozpočtu, v roce 2008 dokonce dvakrát. V letech 2007 až 2009 byl rozpočet i po úpravách schválený jako vyrovnaný, v roce 2010 byl po úpravách schválený jako schodkový a v roce 2011 jako přebytkový. Hlavními příjmy do rozpočtu dobrovolného svazku jsou neinvestiční přijaté transfery od obcí a krajů a investiční přijaté transfery od obcí, krajů a regionálních rad. Výdaji jsou výdaje běžné a výdaje kapitálové, jedná se např. o materiál, nájemné, platy zaměstnanců, ale především také výdaje na investice prováděné na území dobrovolného svazku obcí. Dále byly srovnány jednotlivé příjmy a výdaje k celkovým příjmům a výdajům, kdy bylo zjištěno, že největší podíl na celkových příjmech dobrovolného svazku obcí mají přijaté transfery, resp. dotace. Tyto se pohybují od 81,85 % až k téměř 100 %. Nedaňové příjmy tvoří jen malou část příjmů, kdy v roce 2010 tyto příjmy byly velmi zanedbatelné, blížily se téměř 0 %, nejvyšší nedaňové příjmy byly v roce 2009, kdy činily 18,15 % celkových příjmů. Co se týká výdajů ve sledovaném období, tak největší podíl na celkových výdajích zaujímalý běžné výdaje, které se pohybovaly v rozmezí od 36,55 % do 89,82 %. Kapitálové výdaje byly nejvyšší v roce 2010, kdy byly 63,45 % celkových výdajů, což lze přičíst tomu, že se výrazně investovalo do výše uvedené investiční akce, na kterou byly finance poskytnuty.

Vedlejším cílem bakalářské práce bylo přiblížit investiční akci dobrovolného svazku obcí, realizaci Cyklostezky Bečva. Bylo zjištěno, že tato akce je financována z Regionálního operačního programu, Priorita 1, Podopatření 1. 3., a dále z finančních prostředků poskytnutých Státním fondem dopravní infrastruktury v rámci příspěvku na budování cyklostezek. Vlastní podíl žadatele, tedy dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko, je ve výši 15 %, což činí 18 925,61 tis. Kč a tyto budou poskytnuty z vlastních zdrojů.

Zbývajících 85 %, tedy 107 245,11 tis. Kč je z dotací projektu. Jiná varianta zde není možná, jelikož nejen jednotlivé obce, ale také svazek obcí finanční prostředky na financování celého projektu nemá a bylo by velmi riskantní si na tuto investici vzít úvěr.

Celková délka cyklostezky po dokončení bude 31,33 km a celkové způsobilé výdaje, jak již bylo výše uvedeno, jsou 126 170,72 tis. Kč. Přepočtem tedy bylo zjištěno, že 1 km cyklostezky v průměru stojí 4 027,15 tis. Kč. Z propočtů je zřejmé, že v každé obci stojí 1 km cyklostezky jinak. Toto je dáno především tím, že konstrukce cyklostezek byly navrženy nejen s ohledem na zatížení, druh dopravy (cyklisté, in-line bruslaři, turisté), ale také na požadavky dotčených orgánů, jako jsou Povodí, či Správa CHKO. Právě Povodí a Správa CHKO mají velmi rozdílné požadavky na cyklostezky, Povodí požaduje takový povrch, aby po něm mohly jezdit jejich vozidla při kontrolách řek, což výrazně zvyšuje cenu 1 km cyklostezky a Správa CHKO má většinou požadavek na nezpevněný povrch komunikace, což naopak snižuje náklady na stezku.

Pro úplnost je zde třeba uvést, že ceny cyklistických komunikací jsou stanoveny s využitím ceníků Ústavu racionalizace ve stavebnictví (URS), který vydává katalogové ceny, podle kterých se řídí rozpočtování. Jsou garantem toho, že cena uvedená v rozpočtu je v daném čase a místě platná a reálná. Řada projektových firem pak provádí výkazy výměr a propočty nákladů pomocí softwaru Callida. Zde se ovšem jedná pouze o základní ceny. Pro odhad finančních nákladů na zbudování cyklostezky je třeba vzít v úvahu jednak stavební náklady cyklostezky samotné, náklady na přípravu a náklady na výkup pozemků pro cyklostezku.⁷³

Realizací „Cyklostezky Bečva“ se zvýší turistická atraktivita tohoto regionu, a to nejen pro příznivce cyklistiky, ale také pro aktivní trávení volného času. Zvýšení turistické atraktivity představuje jednu z nejdůležitějších podpor cestovního ruchu. Region Vsetínsko a Horní Vsacko je v současné době jedním z regionů, kde je nedostatek pracovních příležitostí, a především obce Velké Karlovice a Karolinka „žijí“, zvláště v zimních měsících z cestovního ruchu. V obcích se nachází mnoho hotelů a ubytovacích zařízení, které v zimních měsících využívají především návštěvníci tamějších lyžařských areálů. Takže zaměstnanost v těchto měsících automaticky vzrůstá. V letních měsících pak pro tyto zaměstnance práce není, jelikož turisty do těchto obcí nic neláká. S částečnou výstavbou cyklostezky začíná region nabývat na atraktivitě také v jiných ročních obdobích než je zima.

⁷³ <http://www.cyklostrategie.cz/file/4-3-technologie-konstrukci-cyklistickych-tras-a-komunikaci/>

Vzhledem k tomu, že se jedná o vybudování cyklostezky, která má sloužit především občanům, a to jako bezplatná doplňková služba obcí, kterými vede, jsou přínosy nefinanční povahy. Jsou jimi např. snížení nehodovosti, podpora a rozvoj cestovního ruchu v daném regionu, rozvoj vybraných služeb a maloobchodu v okolí cyklostezky, ekologické přínosy, využití volného času, a tudíž i zdraví obyvatel aj.

Pozitivní dopad dobudování cyklostezky v katastru výše uvedených měst a obcí se promítne i za hranicemi Valašska. Valašsko bude prostřednictvím dobudované cyklostezky přiblíženo napojení na Jantarovou stezku a na další klíčové stezky ve Zlínském kraji mezinárodního a nadregionálního významu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

a) Odborné knihy

1. GALVASOVÁ, Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*, 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. 140 s. ISBN 80-251-20-9
2. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav Pilný a Marek Jetmar, *Veřejná správa a finance veřejného sektor*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN-978-80-7357-351-5
3. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1
4. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9

b) Legislativa

5. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný také z <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>
6. Zákon č. 131 ze dne 17. května 2000 o hlavním městě Praze. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 39, s. 1737-1834. Dostupný také z <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb039-00.pdf>
7. Zákon č. 1 ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky. In: Sbírka zákonů České republiky. 1993, částka 1, s. 1–16. Dostupný také z <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=40450&nr=1~2F1993&rpp=15>
8. Zákon č. 491 ze dne 6. prosince 2001 o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, částka 178, s. 11002–11024. Dostupný také z <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=491~2F2001&part=&name=&rpp=15>
9. Zákon č. 314 ze dne 12. července 2002 o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2002, částka 114, s. 6630-6633. Dostupný z <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=53654&fulltext=&nr=314~2F2002&part=&name=&rpp=15#local-content>

10. Zákon č. 250 ze dne 9. srpna 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2002, částka 73, s. 3557–3567. Dostupný také z <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49567&fulltext=&nr=250~2F2000&part=&name=&rpp=15>
11. Zákon č. 301 ze dne 2. srpna 2000 o matrikách, jménu a příjmení. In: Sbírka zákonů České republiky, 2000, částka 85, s. 4107 – 4123. Dostupný z <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49658&fulltext=&nr=301~2F2000&part=&name=&rpp=15>
12. Zákon č. 254 ze dne 28. června 2001 o vodách a změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky, 2001, částka 98, s. 5617 – 5667. Dostupný z <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=51514&fulltext=&nr=254~2F2001&part=&name=&rpp=15>
13. Zákon č. 137 ze dne 14. března 2006 o veřejných zakázkách. In: Sbírka zákonů České republiky, 2006, částka 47, s. 1650 – 1720. Dostupný také z <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=62419&fulltext=&nr=137~2F2006&part=&name=&rpp=15>

c) Elektronické zdroje

14. Statutární město (duben 2011). Dostupný také z www.mvcr.cz
15. Zákon č. 128 o obcích s komentářem (březen 2011). Dostupný také z <http://www.sbirka.cz/POSL4TYD/NOVE/12-072.htm>
16. Regionální politika – podpora rozvoje a obnovy venkova (duben 2012) Dostupný také z <http://www.mmr.cz/Regionalni-politika/Programy-Dotace/Podpora-rozvoje-regionu-v-roce--2011/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>
17. Národní program cestovního ruchu 2012 (duben 2012). Dostupný také z <http://www.mmr.cz/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-cestovniho-ruchu/Rok-2012---Podprogram-Cestovani-dostupne-vsem>
18. Nástroj finanční pomoci ISPA (duben 2012). Dostupný také z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pom_eu_ukonprogr_ispa.html
19. Program SAPARD (duben 2012). Dostupný také z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/pom_eu_ukonprogr_sapard.html

20. Norský grant (duben 2012). Dostupný také z <http://www.vmp.cz/cs/odborna-cinnost/granty/granty.html>
21. Stanovy dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko (duben 2012). Dostupný také z <http://www.valassko-hornivsacko.cz/cs/o-nas/sdruzeni-obci-valassko-horni-vsacko/>
22. ARIS WEB – zobrazení výkazů (březen-duben 2012). Dostupný z <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisorg/index.pl>
23. ÚFIS WEB - zobrazení výkazů (březen – duben 2012). Dostupný z <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisorg/index.pl>
24. Technologie konstrukcí cyklistických tras a komunikací (duben 2012). Dostupný z <http://www.cyklostrategie.cz/file/4-3-technologie-konstrukci-cyklistickych-tras-a-komunikaci>

d) Interní dokumentace dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko

25. Závěrečná zpráva dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko za rok 2007
26. Závěrečná zpráva dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko za rok 2008
27. Závěrečná zpráva dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko za rok 2009
28. Závěrečná zpráva dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko za rok 2010
29. Závěrečná zpráva dobrovolného svazku obcí Valašsko – Horní Vsacko za rok 2011
30. Finální verze žádosti k Operačnímu programu NUTS 2 Střední Morava k projektu Cyklostezka Bečva
31. Studie proveditelnosti – Cyklostezka Bečva, Královna stezek Moravy

SEZNAM ZKRATEK

EU – Evropská unie

ČR – Česká republika

ROP – Regionální operační program

ERDF - Evropský regionální rozvojový fond

CHKO – Chráněná krajinná oblast

URS – Ústav racionalizace ve stavebnictví

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10. května 2012

.....
jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Možnosti navazujícího rozvoje a finanční nástroje

Příloha č. 2 - Rozpočet projektu „Cyklostezka Bečva“

Příloha č. 1: Možnosti navazujícího rozvoje a finanční nástroje

Finanční nástroj, resp. programový dokument	Oblast návaznosti
ROP pro NUTS II Střední Morava	<ul style="list-style-type: none"> • stezky pro chodce a bruslaře; napojení cyklistických tras a stezek na budovaná či modernizovaná záchytná parkoviště a přístupní terminály; instalace naváděcích a informačních dopravních systémů • aktivity úprav veřejných prostranství; výstavba a rekonstrukce přístupových a obslužných komunikací, parkovacích ploch a související technické infrastruktury • modernizace ubytovacích zařízení, sportovně rekreačních zařízení; rekonstrukce a obnovy kulturních památek s využitím pro cestovní ruch; značení, opravy a úpravy cyklotras; naučné stezkou; napojení na rekonstruované či nově vybudované přístupové komunikace k relevantním objektům, včetně souvisejících parkovišť
Ostatní sousedící NUTS II, resp. jejich ROP	<ul style="list-style-type: none"> • komplementarita vůči obdobným, navazujícím prioritním osám a oblastem podpory
OP Přeshraniční spolupráce Česká republika - Slovensko	<ul style="list-style-type: none"> • komplementarita vůči obdobným, navazujícím prioritním osám a oblastem podpory
OP Doprava	<ul style="list-style-type: none"> • oblasti podpory, zaměřené na provázání železniční infrastruktury s ostatními formami dopravy • proces zklidňování dopravy v obydlené zástavbě, budování obchvatů, apod.
OP Životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • opatření k uchování a zvyšování početnosti druhů, obnova a výstavba návštěvnické infrastruktury; rozvoj přírodních parků a geoparků; výsadba a obnova remízů, alejí, soliterních stromů, větrolamů, zvyšování retenční schopnosti krajiny, zakládání a revitalizace významné sídelní zeleně, stabilizace nebo sanace sesuvů a skalních masivů, • nákup, rekonstrukce, výstavba a technické vybavení objektů za účelem vzniku nových center a poraden, tvorba environmentálních osvětových, informačních a odborných materiálů a vzdělávacích a metodických pomůcek, apod.
Integrovaný OP	<ul style="list-style-type: none"> • zařazení systémů cyklostezek do všech relevantních informačních zdrojů • zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb • národní podpora územního rozvoje
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	<ul style="list-style-type: none"> • aktivní politika zaměstnanosti • sociální integrace a rovné příležitosti
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	<ul style="list-style-type: none"> • výukové systémy v rámci všech zásadních prioritních os OP

Příloha č. 2: Rozpočet projektu „Cyklotezka Bečva“

KÓD	NÁZEV NÁKLADU	POČET	CENA KUSU	NÁKLAD CELKEM
1	Řízení projektu	1	0	0
1.1	Osobní náklady projektového týmu	1	0	0
1.2	Odvody sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele za zaměstnance	1	0	0
1.3	Režijní náklady (pronájem, spotřeba, materiál, energie, aj. režie)	1	0	0
1.4	Cestovní náhrady	1	0	0
1.5	Finanční výdaje a poplatky	1	0	0
1.6	Pořízení samostatných movitých věcí	1	0	0
1.7	Nákup dlouhodobého nehmotného majetku (patenty, licence)	1	0	0
1.8	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	1	0	0
2	Publicita projektu			300 000
2.1	Konference/semináře (honoráře, ostatní služby)	1	0	0
2.2	Publicita (informační tabule, pamětní desky)	6	10 000	60 000
2.3	Marketing	12 000	20	240 000
3	Nákup služeb			0
3.1	Audit a odborné znalecké posudky (např. oceňování majetku)	1	0	0
3.2	Poradenství - finanční, ekonomické, právní, technické	1	0	0
3.3	Překlady a tlumočení	1	0	0
3.4	Výběrová řízení - zadávací dokumentace, organizace výběr. řízení	1	0	0
4	Náklady na stavební část a nákup technologií	0	0	125 870 728
4.1	Zabezpečení výstavby (inženýrská činnost)	1	0	0
4.2	Pořízení pozemků (do 10 % CZV)	1	2 800 000	2 800 000
4.3	Pořízení staveb	1	0	0
4.4	Dokumentace k projektu (do 5 % CZV)	1	2 154 019	2 154 019
4.5	Stavební části stavby	1	120 916 709	120 916 709
4.6	Technologická zařízení (nákup a leasing)	1	0	0
4.7	Nákup majetku	1	0	0
5	Jiné náklady	1	0	0
5.1	Výdaje v naturáliích (pozemky, nemovitosti, stavební práce)	1	0	0
5.2	Ostatní (specifikujte)	1	0	0
6	Křížové financování - osobní náklady	1	0	0
6.1	Mzdové náklady	1	0	0
6.2	Odvody sociální a zdrav. pojištění zaměstnavatele za zaměstnance	1	0	0